BEZPŁATNE CZASOPISMO POLONIJNE UKAZUJĄCE SIĘ W NIEMCZECH | **"KONTAKTY"** | IN POLNISCHER SPRACHE FÜR DEUTSCHLAND

KONTAKTY®

HLON BERLIN

NR 344 | PAŹDZIERNIK | 2023

1995-2023

TEL.: 030 / 324-16-32, FAX 030 / 375-91-850
e-mail: webmaster@kontakty.org
www.kontakty.org

KABARETOWY DZIEŃ KOBIET

Berlin
2.03.2024
Theater Am
Potsdamer Platz
(Live Nation Theater)

Bilety i szczegóły:
www.gramy.de

wystąpią:

ANI MRU-MRU
KABARET CZESUAF
ZDOLNI I SKROMNI
KABARET CHYBA
IRENEUSZ KROSNY
JOANNA BARTEL

prowadzenie **PIOTR 'GUMA' GUMULEC**

Drogie Czytelniczki, Drodzy Czytelnicy!

Niektórzy z nas nabierają sił na wiosnę, są tacy, którzy rozkwitają latem, w gorącym słońcu, ale są też tacy, którzy czekają na chłodniejsze dni, by w pełni zacząć działać jesienią. Ale wyzwaniem przecież jest każdy dzień. Budzimy się, otwieramy oczy i.... musimy wstać. Dlaczego warto wstać? Zainspirowani tekstami październikowego wydania stawiamy Wam to pytanie. Nasze autorki i autorzy zdradzają wiele ku temu powodów.

Po pierwsze warto wstać, aby skorzystać z bogatej oferty kulturalnej. Marta Janik zdradza, co będzie się działo w Berlinie w październiku: Festiwal Światła, Andrea Bocelli i jego koncert z orkiestrą, dni żonglujących rycerzy... Tak, dobrze przeczytaliście – żonglujących rycerzy! My nie możemy się doczekać i damy się zaskoczyć. Każdy dzień może przynieść niespodziankę!

Po drugie warto wstać, aby się z kimś spotkać. Okazji do tego nie zabraknie. Anna Burek poleca spotkania organizowane przez Klub Seniora. Felietonistka była pod wrażeniem przepytując jego członkinie i słuchając ich relacji chociażby z tańczenia do bałkańskiego disco. Ale celem Klubu Seniora jest również zapewnianie sobie nawzajem wsparcia. Poczynając od rozmów na temat chorób, przez dzielenie się informacjami, poprzez towarzyszenie w trudniejszych chwilach. Nie trzeba być samotnym. O tym warto pamiętać.

Po trzecie warto wstać, aby zrobić coś zwykłego: np. oddać samochód do przeglądu (nie zapominajmy o tym, radzi Bartosz Drajling) oraz aby zrobić coś niezwykłego: napisać do siebie list, który otworzymy za 5 lat. Tak zrobiła Anna Burek i swoim tekstem bardzo nas zachęciła do tego, by zrobić to samo. Co napisalibyście do samych siebie z przyszłości? Co obecnie leży Wam na sercu? Czym się martwicie? Co Was niepokoi? Jakie macie plany? Które z marzeń chcecie spełniać?

No i wreszcie warto wstać, aby zjeść dobre śniadanie! Smaczne śniadanie nastraja pozytywnie do świata i człowiek mniej „warczy na bliźnich". Bogusław Sypień w swoim felietonie opisuje śniadania z różnych stron świata: Anglii, Francji, Wietnamu czy Izraela. Ale nie zapominajmy o tym, co swojskie! Czasem najlepsza jest po prostu owsianka. No dobra, z owocami.

A zatem: budzikom mówimy tak! Do przeczytania w listopadzie!

Redakcja

Spis treści

PRAWO / ADWOKACI	str. 6
NIERUCHOMOŚCI - kupno, sprzedaż, wynajem	str. 8
TŁUMACZE	str. 9
FINANSE / KSIĘGOWOŚĆ / UBEZPIECZENIA	str. 12
KUPNO / SPRZEDAŻ	str. 13
NAUKA / PRACA	str. 13
ZDROWIE	str. 18
USŁUGI / INNE	str. 21
MOTORYZACJA / TRANSPORT	str. 23

KONTAKTY

XXVI BERLIŃSKI INFORMATOR POLONIJNY 2024

UWAGA:
Nowy Informator Polonijny w opracowaniu

Zgłoszenia przyjmujemy do 20 października 2023

Info: www.kontakty.org, e-mail: webmaster@kontakty.org
Tel.: 030 3241632 • 0178 6990385 • fax: 030 375 91850

Październik w Berlinie

Festiwal Dyni w Schönebergu

30 września – 1 października 2023 r.

W pierwszy weekend października na Akazienstraße i Belziger Straße w Schönebergu odbywa się Festiwal Dyni.

W centrum tego ulicznego festiwalu znajduje się ponad 10 000 dyń w 20 różnych odmianach! Zostaną one przekształcone w dyniowe zupy, makaroniki, ciasta, lasagne, frittaty i inne przysmaki przez licznych uczestniczących restauratorów. Ponadto sprzedawcy z całych Niemiec będą mieć w ofercie produkty codziennego użytku i wyjątkowe prezenty. Oczywiście dyniowe!

Godziny otwarcia:
sobota 11:00-20:00, niedziela 10:00-20:00

Wstęp wolny.

Średniowieczny Festiwal Żonglerski w Cytadeli Spandau

30 września - 3 października 2023 r.

Żonglujący rycerze? Czemu nie!

Festiwal Żonglerski w Cytadeli Spandau odbędzie się w tym roku po raz piąty. Na odwiedzających czeka barwny program w średniowiecznym stylu.

Tradycyjny historyczny rynek zaprasza odwiedzających do spacerów, odkrywania i zakupów. Na terenie jarmarku duety kuglarzy pokażą swoją sztukę, a średniowieczny zespół Ohrenpeyn stworzy nastrój na scenie. Na głodnych gości czekać będą rustykalne zupy, świeżo upieczony chleb i słodkie przysmaki, a także liczne tradycyjne potrawy.

Na jarmarku nie będzie nudy! Na nią nie będą narzekać ani dorośli, ani dzieci. Ręcznie sterowany diabelski młyn to niewątpliwie atrakcja dla najmłodszych. Na stanowisku malowania twarzy dzieci mogą zamienić się w małych książąt, księżniczki lub rycerzy. Ale kto tego zabroni dorosłym? Nikt!

Bilety:
Dorośli 12 €, dzieci 5 €, bezpłatnie dla dzieci w wieku 0-5 lat i rycerzy w pełnej zbroi

Dzień otwartych meczetów

3 października 2023 r

Każdego roku 3 października islamskie wspólnoty religijne w Niemczech organizują ogólnokrajowy Dzień Otwartego Meczetu. W ramach tego dnia wiele berlińskich meczetów i stowarzyszeń oferuje wycieczki z przewodnikiem, wykłady, wystawy, stoliki z książkami, folklor, materiały informacyjne i okazje do spotkań.

Dzień ten to przede wszystkim liczne osobiste rozmowy między gospodarzami a odwiedzającymi meczet. Stawiają one często medialny obraz islamu i muzułmanów w nowym świetle. Bardziej niż kiedykolwiek konieczna jest wymiana podstawowych informacji na temat religii islamskiej. W przypadku muzułmanów nacisk kładziony jest na autentyczną rozmowę o ich religijnym wizerunku.

Meczety, które można odwiedzić w tym dniu:

Afghanische Gemeinde (Friedrich-Wilhelm-Str. 79, Reinickendorf)
Ayasofya Moschee e. V. (Stromstr. 35)
Aziziye Moschee e. V. (Möwenweg 36-38)
Emir Sultan Moschee e. V. (Hauptstr. 150)
Fatih Kulturhaus e. V. (Falkensteinstr. 12)
Mevlana Moschee e. V. (Skalitzer Straße 131-132)
Kulturverein zur Integration und Bildung am Hermannplatz e.V. Hamidiye (Sonnenallee 189)
Haus der Weisheit (Waldstr. 57, Mitte)
Islamische Gemeinde Mariendorf Moschee e. V. (Mariendorfer Damm 46)
Friedenauer Kulturverein zur Integration und Bildung e.V. (Valide Sultan) (Hedwigstr.15)
Integrations-und Bildungszentrum e.V. Bayezid (Lindower Str.18)
Interkulturelles Zentrum für Dialog und Bildung e.V. (Drontheimer Str. 32a)
Haci Bayram Moschee e. V. (Koloniestr. 128)
Spandauer Kulturverein zur Integration und Bildung e.V. (Seeburger Str.90)
Zentrum für Religion, Mensch und Gesellschaft (ehemals IKEZ) (Finowstr. 27)
Khadija Moschee Berlin (Tiniusstraße 7)
Spandau Yeni Moschee (Lynarstr. 15)
Ensar Moschee (Spandauer Damm 44)
DITIB Şehitlik Moschee (Columbiadamm 128)
DITIB Merkez Moschee (Wiener Str. 12)
DITIB Yunus Emre Moschee (Reinickendorferstr. 38-39)
DITIB Kocatepe Moschee (Grammestr. 17)
DITIB Osmangazi Moschee (Nehringstr. 27)
Medine Moschee (Finsterwalder Str. 4)
Indonesisches Weisheits- und Kulturzentrum (Feldzeugmeisterstr. 1)
Islamische Gemeinde Spandau (Lynarstr. 17)
Islamisches Kulturzentrum der Bosniaken in Berlin (Adalbertstr. 94)
Neuköllner Begegnungsstätte (Flughafenstr. 43)
Seituna-Moschee (Sophie-Charlotten-Str. 31-32)

Festiwal świateł

6 – 15 października 2023 r.

Raz w roku światowej sławy zabytki i pomniki Berlina w centrum miasta stają się płótnem dla spektakularnych projekcji świetlnych i wideo podczas Festiwalu Świateł.

Festiwal Świateł odbędzie się już po raz 19. W 2023 roku również odbywa się pod patronatem burmistrza Berlina. Wiele zabytków, historycznych miejsc, ulic, placów, modnych dzielnic

Matthias Trautsch dla Wikimedia commons

i interesujących miejsc z najnowszej historii Berlina zostanie spektakularnie oświetlonych przez dziesięć dni w październiku.

Instalacje świetlne na Bebelplatz są co roku szczególnie imponujące. Światło jest rzucane na plac z trzech różnych stron. Odwiedzający mogą podziwiać kolorowe projekcje świetlne, idealnie dopasowane do warunków. Pokazom świetlnym towarzyszyć będzie muzyka. Kolejnym miejscem z licznymi instalacjami jest Potsdamer Platz. Ten nie mniej imponujący hotspot jest kolejnym obowiązkowym punktem Festiwalu Świateł.
Każdego roku wystawiana sztuka światła ma inne motto. W tym roku są nim „Kolory życia". Uczestniczące organizacje i firmy zostały poproszone o stworzenie projekcji wokół tematu różnorodności społeczeństwa z jego wieloma aspektami. Ten festiwal to niezwykła okazja, aby obejrzeć wyjątkowe pokazy i zobaczyć Berlin w zupełnie inny sposób.

Odkryj Berlin z zupełnie innej perspektywy o tej fascynującej porze roku i zrób najpiękniejsze zdjęcia oświetlonego miasta, podczas gdy nasi doświadczeni przewodnicy wzbogacą wycieczkę po mieście informacjami o stolicy Niemiec w języku angielskim i niemieckim. Podziwiaj sztukę świetlną w najważniejszych miejscach, takich jak Potsdamer Platz, Mur Berliński i Brama Brandenburska, a także na Bebeplatz, gdzie światło jest rzucane na plac z trzech różnych stron.

Andrea Bocelli

19 października 2023 r.

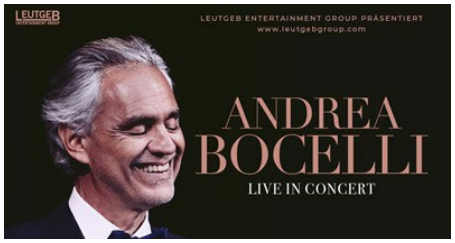

Tego dnia po raz pierwszy Berlin powita Andrea Bocellego z jego trasą koncertową „The World's Most Beloved Tenor" w Mercedes-Benz Arena.

Włoski piosenkarz sprzedał ponad 90 milionów płyt i zdobył wiele nagród i wyróżnień. Między innymi został uhonorowany nagrodą Global Award jako „Najlepszy Artysta Klasyczny" w 2018 roku i otrzymał własną gwiazdę na słynnym „Walk of Fame" w Hollywood w 2010 roku. Andrea Bocelli jest uważany za perfekcjonistę, co jest bardziej niż widoczne w jego występach na żywo.

Jego fani mogą również spodziewać się muzycznej mieszanki muzyki klasycznej, musicali i filmów w wykonaniu dużej orkiestry symfonicznej, chóru i światowej sławy międzynarodowych gwiazd gościnnych.

GOŚCIE SPECJALNI: Cristina Pasaroiu (Sopran), Nicole Simpson Aka Red (Pop-Guestt), Rusanda Panfili (Skrzypaczka), a także Angelica Gismondo i Francesco Costa (Tancerze).

Bilety od 59,90 Euro

Marta Janik

Polski Klub Seniora w Berlinie - szkoda czasu na siedzenie w domu!

Kiedy spotykam członków Klubu Seniora w Berlinie jest upalne sierpniowe popołudnie, żar leje się z nieba, a pot ścieka mi po plecach. Nie mogę wyjść z podziwu, kiedy widzę grupę Polaków pląsających w najlepsze do rytmów bałkańskiego disco. Poczekaj na show flamenco, to dopiero będzie - ostrzegają z błyskiem w oku. Po rozmowie z kilkoma członkiniami mam wrażenie, że Klub Seniora może być najprężniej działającą organizacją polonijną w Berlinie - dlaczego więc nie widać jej na polonijnych eventach? Cóż, polscy seniorzy nie rozmyślają nad tym zanadto - zamiast narzekać, organizują się sami. I stale zapraszają do siebie nowych członków. Dolna granica wieku? Dowolna.

Anna Burek: Dziewczyny, mam wrażenie, że macie więcej energii niż ja, będę się do Was zwracać po imieniu - opowiedzcie proszę, jak zaczęła się Wasza przygoda w Berlinie?

Jola Sierańska: Moja historia z Berlinem zaczyna się w 1985 roku. Po zakończeniu pracy zawodowej szukałam nowych możliwości działania. Nie należę do osób, które satysfakcjonuje siedzenie w domu i rozmyślanie czy gdybanie - zdecydowanie jestem człowiekiem czynu. Szukałam osób podanych do siebie. Jak wymyśliłam, tak zrobiłam i wraz z Krystyną Koziewicz i Heleną Oechsner starałyśmy się zebrać grupę osób zainteresowanych stworzeniem wraz z nami Klubu Seniora. Nasza pierwsza siedziba znajdowała się przy Potsdamer Str. w budynku Domu Polskiego Polonicum, gdzie po raz pierwszy spotkaliśmy się 18 kwietnia 2005 roku dzięki uprzejmości Helenki. Następnie przez jakiś czas stacjonowaliśmy w pomieszczeniach Polskiej Rady Społecznej przy Oranienstr., jednak nie było to najbardziej komfortowe rozwiązanie - stale marzyliśmy o swoim miejscu, przestrzeni, w której czulibyśmy się naprawdę swobodnie. Od 15 lat mamy szczęście mieć swoje pomieszczenie, które bezkosztowo udostępniane jest nam przez AWO-Begegnungszentrum przy Adalbertstr. 23A - to tutaj można nas spotkać w ramach licznych imprez okolicznościowych, cotygodniowych herbatek i cyklicznych eventów naszego Klubu Seniora. O niezwykłym szczęściu można też mówić w kontekście zaangażowania członkiń i członków naszego Klubu - jesteśmy jedynym Klubem Seniora na terenie całych Niemiec. Nie dość, że długowiecznym, to i prężnie działającym! Wystarczy sobie wrzucić naszą nazwę w Internet: Klub Seniora w Berlinie, żeby zobaczyć, ile nas wszędzie dookoła!

Lucyna Steiner: Ja jestem w Berlinie od 1989 roku i uważam, że jednym z moich największych szczęść jest to, że spotkałam Jolę i Helenkę na Potsdamer Str. - zarówno wtedy ogromną radość sprawiało mi wspomaganie założycielek w działaniach koordynacyjnych, jak i później prowadzenie Klubu przez jakiś czas, no i teraz - bycie członkinią tej organizacji. To niesamowite, ile siły odkrywam w sobie dzięki Klubowi Seniora.

Zofia Szulc: Mieszkam w Berlinie od 1987 roku, mój początek nie był łatwy, dwa lata starałam się o niemieckie pochodzenie, a w międzyczasie szukałam jakiejś fajnej polskiej grupy, z którą mogłabym się zintegrować i otrzymać rzetelne informacje na temat życia w Berlinie. To też wcale nie było łatwiejsze. W końcu w 2008 roku trafiłam do Klubu Seniora i to był nareszcie strzał w dziesiątkę.

Aleksandra Sloma: Żyję w Berlinie od ponad 35 lat - nie wspominam swoich początków w mieście jako szczególnie trudnych, ale rzeczywiście niełatwo było mi się przestawić z polskiej rzeczywistości. Na pewno inaczej wyobrażałam sobie początek życia w nowym miejscu, mocno tęskniłam za kontaktami z ludźmi. Krok po kroku zaczęłam się uczyć języka niemieckiego, podejmować kolejne prace, z czasem krąg znajomych zaczął się powiększać, ale naprawdę u siebie czuję się właśnie w Klubie Seniora. Dołączyłam krótko przed pandemią, ale ten czas wystarczył mi, żeby podjąć decyzję o pełnym zaangażowaniu w jego działanie - od dwóch lat sukcesywnie przejmuję obowiązki dotychczasowej kierowniczki Klubu - Joli Sierańskiej.

Monika Jesswein: Ja przyjechałam do Berlina w 2003 roku, wydawałoby się, że to niedawno, a minęło już 20 lat. Pierwsze lata pobytu w Niemczech były dość obciążające i właściwie upływały na pobytach w szpitalach i opiece nad mężem, który chorował. Obowiązki opiekuńcze, brak znajomości języka - to wszystko sprawiało, że czułam potrzebę jakiegoś wsparcia. Pewnego razu w polskim kościele wpadła mi w ręce broszurka informacyjna z ofertą Klubu Seniora. Przyszłam na pierwsze spotkanie i zostałam do teraz - to poczucie bycia między ludźmi, między swoimi, jest nie do przecenienia.

Barbara Zawadzińska-Gończ: Przyjechałam z córką i jej mężem do Berlina w 2000 roku. Początki były trudne - zaczynaliśmy swoją przygodę z Berlinie w Heimie, nie znałam języka, brakowało mi rodziny, z którą na czas zorganizowania dokumentów musiałam się rozłączyć. Z czasem jednak wszystko zaczęło się układać. Pewnego dnia u polskiego lekarza ustąpiłam miejsca pani, która wydawała mi się starsza ode mnie. Od słowa do słowa okazało się, że obie jesteśmy Polkami, w podobnym momencie życiowym, z tożsamymi potrzebami przebywania w gronie osób, z którymi można dzielić zarówno troski, jak i radości. Od pięciu lat należę więc nieustannie do Klubu Seniora, a spotkana w przychodni Polka jest moją koleżanką do teraz, prawda Lucyna?

Lucyna Steiner: To było po mojej operacji kolana! Och, jakie szczęście wszystkie miałyśmy, że tak się nam udało spotkać!

Anna Burek: Co macie na myśli, mówiąc, że miałyście szczęście się spotkać? Co daje Wam członkostwo w Klubie Seniora?

Wszystkie: Przyjaźnie!

Monika Jesswein: No tak, przecież spotkania organizowane w ramach Klubu to jedno, ale my się również widujemy poza Klubem: kawki, herbatki, obiadki - te znajomości i spotkania przyjacielskie wpisały się na dobre w mój codzienny kalendarz. Celebrujemy razem wszystkie wydarzenia okolicznościowe, świętujemy Boże Narodzenie, spotykamy się w niedziele na ciachu. Nie mówiąc już o tym, jak ogromne wsparcie otrzymałam po śmierci mojego męża. Przyznaję, że trochę wtedy opadłam z sił, nie miałam głowy do spotkań towarzyskich, ale Klub nie pozwolił mi popaść w marazm - co chwilę ktoś dzwonił, dopytywał o moje samopoczucie, oferował pomoc - wartość posiadania takich ludzi wokół siebie jest nie do przecenienia.

Jola Sierańska: Dla mnie istotnie jest to, że mam się gdzie spełniać. Zakończenie obowiązku pracy zawodowej to niesamowita ulga, ale też specyficzny czas w życiu, gdzie następuje pewne przymusowe przeorganizowanie codzienności. Bardzo łatwo jest opaść na kanapę i siedzieć, czekając niewiadomo na co. Oczywiście jedni ludzie są bardziej aktywni, drudzy mniej, niemniej jednak siedzenie w domu i rozmyślanie nad swoim losem nie jest chyba dla nikogo przyjemne. Celem Klubu Seniora jest zatem zarówno aktywizacja osób starszych, ale także zapewnianie sobie nawzajem wsparcia. Poczynając od rozmów na temat chorób (no a jakże!), przez dzielenie się informacjami, poprzez towarzyszenie w trudniejszych chwilach. W tym wieku jest ich przecież niemało.

Zofia Szulc: No tak, ale kiedy ja dołączałam do Klubu, to nie w głowie były mi jeszcze choroby. Myślę, że sam fakt bycia

wśród osób podobnych do mnie, zarówno koleżanek jak i kolegów, dawał mi takie poczucie, że nie jestem odosobniona w swoich doświadczeniach. Utwierdzało mnie w przekonaniu, że moje przejście w okres seniorski nie jest końcem świata, ale może być początkiem czegoś fajnego. Nie myliłam się - te przyjaźnie nawiązane w tym okresie są jednymi z najtrwalszych w moim obecnym życiu.

Anna Burek: No właśnie, zastanawiałam się na tym ostatnio z bliską mi osobą, w jakim wieku człowiek staje się seniorem? Czy jest jakaś dolna granica wieku czy może coś innego decyduje o przynależności do tej grupy?

Jola Sierańska: Och! Nikomu metryki nie każemy wyciągać, nawet w którymś z pierwszych ogłoszeń pisałam po prostu: jesteś na emeryturze, dołącz do nas!

Zofia Szulc: To chyba nie zależy od wieku, ale od tego, co mówiła Jola - od ilości wolnego czasu. Może nawet czasem od chęci spędzenia popołudnia inaczej niż na dotychczasowych obowiązkach. Wiadomo, że na różnych etapach życia pełnimy różne role - jesteśmy żonami, synowymi, matkami, siostrami, pracownicami, babciami, opiekunkami, ale kiedy mamy tak naprawdę czas na cieszenie się sobą?

Barbara Zawadzińska-Gończ: Tak, zdecydowanie. My kobiety mamy to we krwi, że jesteśmy organizatorkami życia innych - urodziny, imieniny, wyprawki do szkoły, pranie, zakupy, planowanie urlopu - to wszystko jest na naszej głowie. Kiedy kończy się czas tych licznych obowiązków zostajemy nierzadko same ze sobą i z pytaniem: co dalej? Paradoksalnie dla mnie ten czas, kiedy mogę nazywać się seniorką, jest bardziej nastawiony na moje potrzeby niż jakikolwiek do tej pory. Myślę, że to taka potrzeba każdej kobiety, by w końcu zrobić coś dla siebie, skupić się na organizowaniu czasu sobie, a nie innym.

Aleksandra Sloma: Ale żeby nie było, mamy w naszym klubowym gronie również mężczyzn, a także zdarzają się małżeństwa, które razem decydują się na uczestnictwo w naszych spotkaniach. To jest miłe mieć kontakt z ludźmi w różnych sytuacjach życiowych, będącymi może na innym etapie relacji, związku czy pracy zawodowej. To bardzo urozmaica czas spędzony razem i pozwala na lepsze dysponowanie zadaniami - każdy w Klubie ma smykałkę do czegoś innego, kiedy spotykamy się, to od razu wiemy, kto jest odpowiedzialny za muzykę, kto za przekąski, a kto za porządek organizacyjny. Różnorodność charakterów i zainteresowań sprawia, że świetnie się uzupełniamy. Mężczyźni też czują się u nas dobrze, mają okazję się wykazać, wspomóc w tym, z czym my czasem sobie gorzej radzimy.

Lucyna Steiner: Zdarzały się również przypadki, gdy mężczyźni zjawiali się na spotkaniach, sprawdzali sobie, kto w nich uczestniczy i w swoim czasie podejmowali decyzję, czy takie towarzystwo im odpowiada. Wydaje mi się, że przychodzili w konkretnym celu zapoznania miłej pani. My wszystkie jesteśmy miłe, ale teraz mamy czas głównie dla siebie i ogromny apetyt na życie! Lubimy wyjść potańczyć, zjeść coś pysznego razem, nauczyć się czegoś nowego, być wśród ludzi, a nie zamykać się w czterech ścianach i wracać do domowych obowiązków, które były na naszych barkach przez całe życie. Nasz czas na przyjemności się dopiero zaczyna!

Anna Burek: Na jakie przyjemności można liczyć w ramach Klubu Seniora?

Aleksandra Sloma: Na wszelkie przyjemności! My jesteśmy do tańca i do różańca! A okazji do tańców, może w przeciwieństwie do różańca, nie przepuszczamy żadnych! Przed pandemią chodziliśmy razem na potańcówki, jeździliśmy na zorganizowane wycieczki - widzieliśmy się całą grupą nawet kilka razy w miesiącu. W miejscu, gdzie chętnie spotykaliśmy się tanecznych wieczorkach, Niemcy czekali, aż pojawi się polski Klub Seniora - dla nich to było niespotykane, że można się tak dobrze bawić we własnym towarzystwie! Żadna z nas nie czekała na zaproszenie na parkiet! To oni czekali, aż rozruszamy imprezę!

Jola Sierańska: No tak, pandemia trochę nam dalsze pokrzyżowała plany. Obecnie spotykamy się raz w miesiącu na tańce, śpiewanie, pogaduchy, dodatkowo co wtorek - na herbacie, przy szydełku. Jak ktoś nie umie szydełkować czy nie ma zdolności manualnych, pije herbatę i nastawia radio. Zawsze jest coś do roboty. Nikt u nas nie szuka wymówek, ale raczej powodów do częstszych spotkań.

Barbara Zawadzińska-Gończ: O tak! Czasami to nawet trzeba dobrze przeliczyć krzesła, bo nie wiemy, czy dla każdego wystarczy! Rok temu organizowałam u siebie w domu spotkanie mikołajkowe, na które przyszło 30 osób, a w Klubie jest nas 28, więc widać, że ludzie szukają możliwości kontaktu z innymi.

Jola Sierańska: Zależy nam na tym, żeby Klub Seniora stale rósł w siłę - nam sił na razie nie brakuje, ale mimo wielkiej chęci na dalszy rozwój, musimy brać pod uwagę, że jesteśmy coraz starsi. Dlatego zachęcamy wszystkich, którzy szukają towarzystwa, wsparcia, przyjaźni, rozrywki do siebie! Jesteśmy otwarci na wszelkie nowe osoby i proszę nam wierzyć, nie prowadzimy żadnego procesu rekrutacji. Wszystkich serdecznie zapraszamy - spotykamy się prawie w każdy wtorek od 11:00-13:00 w AWO na Kreuzbergu!

Anna Burek: Z tego, co mówicie wynika, że Klub Seniora może być najlepiej działającą organizacją polonijną w Berlinie. Oferujecie sobie wsparcie na poziomie prawie systemowym, organizujecie eventy jak porządna agencja rozrywki, a do tego aktywizujecie osoby starsze i działacie przeciwko wykluczeniu - czego jeszcze młodzi mogliby się od Was nauczyć?

Zofia Szulc: Przede wszystkim chyba tolerancji! My nie spotykamy się jedynie we własnym gronie, ale też przecież mamy kontakt z innymi grupami działającymi w AWO: Hiszpanii, Bułgarzy, Serbowie - przecież nas wszystkich więcej łączy niż dzieli!

Jola Sierańska: I zaangażowania w życie społeczne, przecież nie można mieć wszystkiego w nosie, trzeba coś od siebie dawać! Trzeba się organizować, działać, nie ma co czekać na to, aż ktoś coś dla nas albo za nas zrobi. Musimy brać życie w swoje ręce!

Barbara Zawadzińska-Gończ: No i empatii - młodzi chyba nie zdają sobie często sprawy, że i oni kiedyś będą seniorami. Ja rozumiem, że w wieku trzydziestu lat się o tym nie myśli, ale dobrze sobie to już teraz uświadomić. To jest etap w życiu, który czeka każdego z nas.

Aleksandra Sloma: Mogliby się też otworzyć na to, że seniorzy mają swoje życie i w tym wieku też można z niego w pełni czerpać. Przechodząc na emeryturę, nie stajemy się automatycznie opiekunką czy opiekunem dla wnuków, wiele z nas ma inne marzenia i w końcu czas, by je spełniać, więc trudno od nas oczekiwać, że zamkniemy się na starość w domach.

Lucyna Steiner: I zapału do życia też mogą się od nas uczyć! Praca to nie wszystko! Trzeba się cieszyć każdym dniem! I dbać o siebie - żeby na starość brakowało miejsca w kalendarzu, a nie sił i zdrowia!

Anna Burek

Lucyna Steiner

wypowiadająca się w powyższym tekście zmarła
14 września 2023, trzy tygodnie po przeprowadzonej rozmowie.

Klub Seniora dziękuje jej za wspaniały wspólny czas i będzie pielęgnować cudowne wspomnienia z nią związane. Autorka tekstu obiecuje zapamiętać na zawsze lekcję optymizmu, którą od niej otrzymała.

Wspólnie składamy kondolencje rodzinie.

Matuschewski
RECHTSANWÄLTE BERLIN

Oferujemy **szybkie terminy!**
Rozmowa z adwokatem odbywa sie zawsze w jezyku polskim

- **PRAWO KARNE**
- **PRAWO CYWILNE**
- **PRAWO RODZINNE**
- **PRAWO DROGOWE**
- **PRAWO BUDOWLANE**

Tel. Nr. **030 48 82 57 48** | **+49 176 7311 2026**
www.polski-adwokat-berlin.de
Nürnberger Straße 49, 10789 Berlin, U-Bahnhof: Kurfürstendamm lub Wittenbergplatz

KANCELARIA ADWOKACKA
LUIZA A. KIJOWSKA
Adwokat
Fachanwältin für Verkehrsrecht

Kurfürstenstraße 23
10785 Berlin

Tel.: 030 - 311 66 92 - 6
Fax: 030 - 311 66 92 - 7
Mobil: 0178 - 197 90 53

info@ra-kijowska.de
www.ra-kijowska.de

Służę Państwu z pomocą:

- **prawo ruchu drogowego**
  Regulacja wypadków w Polsce i w Niemczech według prawa Unii Europejskiej.
- **prawo rodzinne**
- **prawo cywilne**
- **prawo karne i wykroczeń**
  (Ogólne prawo karne, o charakterze seksualnym, narkotyków i nieletnich.)

Mecenas Kijowska rozmawia po polsku i niemiecku.

np
Rechtsanwältin
NATALIA M. POSPIESZNA

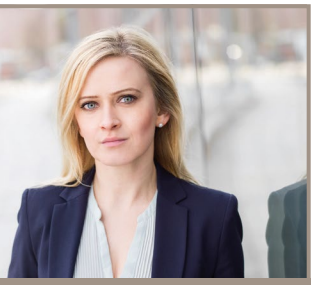

- PRAWO RODZINNE, ROZWODY
- PRAWO DROGOWE I KARNE
- PRAWO GOSPODARCZE, WINDYKACJA
- PRAWO UMÓW, ODSZKODOWANIA
- NAJEM I NIERUCHOMOŚCI

+49 (0)163 9287 373

Kluckstr. 36 · 10785 Berlin · T +49 (0) 30 / 629 330 44
F +49 (0) 30 / 629 330 440 · office@np-law.de · www.np-law.de

MG
Monika Gdaniec
Adwokat
Fachanwältin für Familienrecht
Specjalistka do spraw rodzinnych

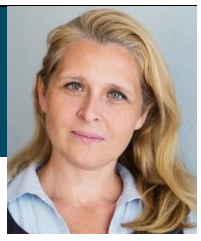

Porady i reprezentacja w sprawach prawa rodzinnego i prawa przemocy domowej:

- separacja
- rozwód
- mieszkanie małżeńskie
- podział majątku
- alimenty separacyjne
- przemoc domowa
- władza rodzicielska
- ustalenie widzeń z dziećmi
- ustalenie i podważenie ojcostwa
- ustalenie miejsca zamieszkania dziecka
- alimenty dziecięce i dzieci pełnoletnich
- porwanie dziecka przez rodzica

Nürnberger Straße 24A
10789 Berlin

www.gdaniec.eu
kanzlei@gdaniec.eu

Telefon: 030/ 397 28 682
Fax: 030/ 397 28 683
WhatsApp: 01515 29 00 995
Facebook:
Adwokat Monika Gdaniec

UWAGA! Nowy adres!

Stefan Nowak
mecenas
Specjalista prawa rodzinnego

- uznany przez izbę adwokacką specjalista prawa rodzinnego
- wieloletnie doświadczenie w problemach z Jugendamten
- rozwody, alimenty, władza rodzicielska, kontakty z dziećmi itp.

UWAGA! Nowy adres!
Bergmannstr. 103, 10961 Berlin
Tel.: **+4930 /611 33 14,** Mobil: **0177 888 76 03**
Fax: **+4930 / 611 19 05**
E-mail: **stefan.nowak@t-online.de**

KAMIL KUBITZ

ADWOKAT - RECHTSANWALT
Mówimy po polsku

Świadczymy usługi prawne w języku polskim w zakresie:

prawa pracy, w tym szczególnie:

- wypowiedzenie umowy o prace
- świadectwo pracy
- odprawa/odszkodowanie (Abfindung)
- leasing pracowników (Arbeitnehmerüberlassung)
- płaca minimalna
- napomienie (Abmahnung)
- wynagrodzenie
- wynagrodzenie w okresie chorobowym

Doradzamy Państwu ww dziedzinach prawa oraz reprezentujemy przed sądami i urzędami.

Kamil Kubitz
Rechtsanwalt/Adwokat

Wittenbergplatz 2
10789 Berlin
Tel.: 030/236377221
Fax: 030/236377269
E-Mail: kamilkubitz@aol.com

Kancelaria prawna Jhb.legal

Prawnicy specjalizujący się w prawie karnym

Od ponad 15 lat

Specjalizacja: prawo karne, prawo karne skarbowe, prawo cywilne, prawo pracy

Andreas Junge, Adwokat

Kontakt:
E-Mail: kontakt@jhb.legal
Internet: jhb.legal

Telefon: polski/rosyjski 0157/37541355

KANCELARIA ADWOKACKA

Rok założenia 2003

Peter Kupisz

Kompetentna opieka prawna jest drogą do sukcesu

Oferuję rzetelne porady oraz opiekę prawną w języku polskim i niemieckim w następujących dziedzinach prawa:

- prawo karne i drogowe
- prawo rodzinne
- prawo pracy
- prawo gospodarcze

Peter Kupisz
biuro:
Blumenstr. 49, 10243 Berlin
(nahe Alexanderplatz
am U-Bhf. Strausberger Platz)
tel.: 030 68 23 11 07
fax: 030 68 23 11 08

kom. 0163/ 53 494 53, e-mail: kupisz@gmx.de, www.kupisz.de

ANWALTSKANZLEI STEFAN SLABIK

PORADY W JĘZYKU POLSKIM I NIEMIECKIM
Szczególnie w kierunkach prawnych:

- PRAWO CYWILNE OGÓLNE - ALLGEMEINES ZIVILRECHT
- PRAWO PRACY - ARBEITSRECHT
- PRAWO CYWILNE I KARNE - DROGOWE - VEHRKEHRSZIVIL - UND VEHRKEHRSSTRAFRECHT
- PRAWO UBEZPIECZENIOWE - VERSICHERUNGSRECHT

www.advocat-slabik.de

Adwokat Slabik mówi po polsku!
MOTZENERSTR. 51, 12277 BERLIN
W pobliżu S-Bahn S-2
Stacja Schichauweg ca. 300 m

Tel.: 030 / 72 0192 88
Fax: 030 / 72 0192 89
Mobil: 0179 / 395 03 27
e-mail: Raslabik@t-online.de

Rechtsanwaltskanzlei

Grażyna Jopek
Rechtsanwältin i Radca prawny

Masz problemy prawne w Niemczech lub w Polsce?
Porady i obsługa prawna na gruncie prawa niemieckiego i polskiego
Reprezentacja przed sądami w Niemczech i w Polsce

Prawo cywilne (nakaz zapłaty)
rodzinne (rozwody, alimenty)
spadkowe (testamenty, zachowek)
odszkodowania, prawo najmu
prawo karne, drogowe

Müllerstr. 156 A,13353 Berlin
U-Bahn: Leopoldplatz
☎030 / 547 37 078
Mobil: 01791295896
gjopek@web.de

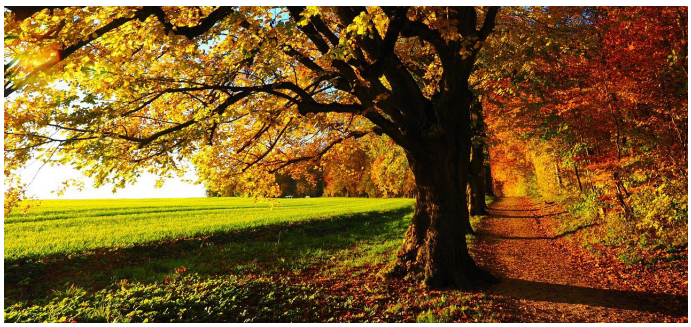

Rechtsanwaltskanzlei Dr. Liczbański

Rechtsanwalt
Dr. Tomasz J. Liczbański

Porady w języku polskim i niemieckim

Zakres zainteresowań m. in.:

- prawo rodzinne
- prawo związków partnerskich (Lebenspartnerschaften)
- prawo spadkowe
- prawo cywilne

Rechtsanwalt Dr. Tomasz J. Liczbanski
Lauterstr.14/15,12159 Berlin przy Breslauer Platz
Tel.: (030) 692 09 778-0, Fax-9, info@liczbanski.de

Rechtsanwalt & Strafverteidiger
- Adwokat & Obrońca karny -
Kurfürstendamm 152, 10709 Berlin
Tel.: 030 - 80 96 26 31
Mec. Bartłomiej Kononowicz (U7: Adenauerplatz)

- **Prawo karne (główna działalność)**
- **Prawo drogowe (wypadki etc.)**
- **Prawo rodzinne (rozwody)**
- **Prawo cywilne (nakazy zapłaty etc.)**

Porady w języku polskim i niemieckim
Fax: 030-80 96 26 32 Mobil: 0163 - 384 80 96
E-Mail: ra@kononowicz.de Internet: www.kononowicz.de

Rechtsanwaltskanzlei
in Kooperation (keine GbR)

Rechtsanwalt
Tomasz Kochanowski

Specjalizacja
* Prawo Karne
* Prawo Pracy
* Prawo Podatkowe
* Obsługa Spółek
* Prawo Rodzinne

E-Mail: kanzlei-kochanowski@t-online.de

Steuerberatungskanzlei

Steuerberaterin Dipl. Kffr.
Katarzyna Kochanowska

Specjalizacja
* zakładanie firm i spółek
* pełna obsługa podatkowa i księgowa
* profesjonalne doradztwo podatkowe z uwzględnieniem międzynarodowego prawa podatkowego

E-Mail: stb@kochanowska.de

Hohenzollerndamm 61, 14199 Berlin;
Tel.: 81 82 0003; Fax.: 81 82 0004
Sprechzeiten: Mo., Di., Do. 09:00 – 18:00, Mi. 09:00 – 16:00, Fr. 09:00 – 14:00

BRAINS TRUST GMBH
WIRTSCHAFTSPRÜFUNGSGESELLSCHAFT
STEUERBERATUNGSGESELLSCHAFT

Jesteśmy nowoczesną Kancelarią, łączącą w sobie doświadczenie, dynamizm, konkurencyjne ceny oraz doskonałą jakość usług. Nasza siedziba znajduje się w centrum Berlina w pobliżu Kościoła Pamięci (Gedächtniskirche).

Zajmujemy się obsługą księgową i prawno-podatkową inwestorów z Polski wchodzących lub działających już na rynku niemieckim.

W celu powiększenia naszego zespołu poszukujemy:

- osoby z wykształceniem i doświadczeniem księgowym na rynku niemieckim ze znajomością języka polskiego i niemieckiego
- osoby chętnej do nauki zawodu – specjalista do spraw podatkowych (Ausbildung zum/zur Steuerfachangestellten)

Meinekestr. 27, 10719 Berlin • info@brains-trust.eu
Tel. +49 30 / 88 92 27 80 • Tel. +48 696 004 412

Olga Martin
Pośrednik nieruchomości w Berlinie
www.immolla.com
+49 171-238-14-95
olga@immolla.com
IMMOLLA

Chcą Państwo sprzedać nieruchomość? Jestem tu dla Was!
Moją specjalizacją jest sprzedaż, zakup i wynajem nieruchomości w Berlinie. Pomagam moim klientom przejść bezpiecznie przez każdy etap sprzedaży.

Pracuję w pięciu językach: niemieckim, angielskim, włoskim, hiszpańskim i oczywiście polskim.

Wynajmę 2-pokojowe mieszkanie z zameldowaniem 57 m² w Rothenburg/Oberlausitz blisko Görlitz. W okolicy duża oferta pracy w opiece i budownictwie. Czynsz za nieumeblowane €380,- / z umeblowaniem €480,- Szczegóły pod +49 (0)172 305 16 89

Sprzedam za jedyne €35.000 stary historyczny spichlerz zbożowy (BEZ konserwatora zabytków!) do remontu kapitalnego w uroczej miejscowości Zettlitz na działce ca. 400 m². Po remoncie obiekty takie kosztują parę milionów Euro. +49(0) 172 305 16 89

Sympatyczna para muzyków - pianistka i skrzypek szukają 2-pokojowego mieszkania do wynajęcia. Tel.: 0178 9294307 www.duoagion.com

Sprzedam działki budowlane. Krosno Odrzańskie, woj. Lubuskie. Tel.: +48 792266766

Wynajmę apartament 40 m² w Charlottenburg, 100 m od Schloß Charlottenburg dla dwóch pań lub panów. Duży pokój, łazienka, kuchnia osobno na okres 6 miesięcy, od 15.10.23 do 15.04.24. Cena 600 Euro + prąd 60 Euro. Tel.: 0176 81155498

Wynajmę Apartament całoroczny w Kołobrzegu, 42 m², 2 pokoje, balkon, 2 piętro, winda, miejsce parkingowe, 600 m od morza. Tel.: 0176 60980686

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY
Ewa Golabek-Alberth
Wszystkie tłumaczenia, krótkie terminy
tel.: **030 814 93 668** kom. **0152 226 79 474**
fax: 030 21978655 golabek-alberth@vodafone.de
Braunschweiger Str. 50, 12055 Berlin, S/U Neukölln

mgr Marion Falk - tłumaczka przysięgła
Wszystkie tłumaczenia / w tym też z dziedziny podatkowej (np. niemieckie zeznania podatkowe) i księgowości firm / Pomoc w urzędach, innych sprawach, również w USC – przystępne ceny i krótkie terminy wg. uzgodnienia
13057 Berlin – Hohenschönhausen, Warnitzer Str. 19
tel./fax: (030) 9285418, mobil: 0175-4577113, e-mail: info@marionfalk.de

Zygmunt J. Piątosa
Tłumacz przysięgły języków niemieckiego i polskiego
Teksty ekonomiczne, techniczne, prawne, dokumenty
Tłumaczenia ważne także w Polsce !
Tel. (030) 262 68 04, Fax (030) 261 27 69
Mobil (0172) 30 78 355
Zygmunt@compuserve.com
14197 Berlin-Wilmersdorf, Johannisberger Str. 41A

mgr Winfried Lipscher
- tłumacz przysięgły -
długoletni kierownik zespołu tłumaczy Ambasady RFN w Polsce
przyjmuje zlecenia ustne i pisemne, pomoc w urzędach, wizyty w zakładach karnych.
Krótkie terminy !
Lotosweg 49, 13467 Berlin-Reinickendorf, tel.: 405 86086;
mobil: 0171 8436199; e-mail: w.lipscher@t-online.de

POLSKI NIEMIECKI ANGIELSKI

mgr RENATA LEHMANN
TŁUMACZKA PRZYSIĘGŁA
Tel. 498 71 890, 0179/15 888 54
Hausotterstr. 31 A, 13409 Berlin
Berlin-Reinickendorf (U 8)
U-Bhf. Franz-Neumann-Pl.
Fax: 684 68 43, **mail@poldienst.de**

TŁUMACZENIA POŚWIADCZONE DOKUMENTÓW
Wojciech Bukowski - tłumacz przysięgły
tel. 0177 3086578 bukowski.berlin@t-online.de
Gossowstraße 5, 10777 Berlin-Schöneberg
U1 – U4 Nollendorfplatz, autobus M46 „Motzstraße“
Szybkie terminy realizacji!

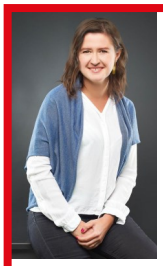

Tłumaczka przysięgła
mgr Kamila Gierko
kamila@gierko.de
+49 1578 7566 099
www.gierko.de
Kantstr. 42, 10625 Berlin-Charlottenburg
Tanio, szybko i profesjonalnie!
Darmowa wycena, zlecenia również online, wysyłka gratis.

Waldemar Maluśki - tłumacz przysięgły jęz. niemieckiego
Po uzgodnieniu terminu niektóre tłumaczenia wykonuję na poczekaniu:
akty urodzenia, małżeństwa itp., zaświadczenia do ślubu!
Biuro: Emmentaler Str. 95, 13409 Berlin-Reinickendorf
Dojazd do Residenzstraße/Emmentaler Straße: **U8, Bus 122 i 125**
Tel.: (030) 57798194; tel. kom.: 0162 917 96 98; e-mail: info@maluski.de

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY
Maria Horstkotte
e-mail: Maria.Horstkotte@gmx.net **tel. 217 69 08**
Prinzregentenstr. 97, 10717 Berlin (Charlottenburg-Wilmersdorf)
dojazd: **U9, 2 min. od U-Bhf. Güntzelstr.**

Renciści pytają, doradca rentowy odpowiada

Mam zarówno wcześniejsze, jak i w ostatnim czasie wystawione według nowego wzoru- świadectwa pracy, które są dokładniejsze, bo podają coroczne zarobki. Zastanawiam się, czy je również przedłożyć, jako uzupełnienie już przedłożonych, czy poprzestać już na tych starych ?

Najczęstsze problemy w trakcie wyjaśniania własnego konta rentowego i w rezultacie zaliczenia polskiej wysługi lat pracy powstają poprzez nieprzemyślane, jak sugeruje pytanie, przedkładanie wszystkich posiadanych świadectw pracy lub możliwych pozostałych dokumentów. W wypadku posiadanych kilku różnych świadectw jest zwykle tak, że zawierają one nie te same, często wręcz rozbieżne dane, które nie dają się ocenić w świetle tutejszych wymogów jednolicie, bo są one po prostu różne. Ma to miejsce w szczególności przy częstej zmianie stanowisk zatrudnienia, wtedy, kiedy starsze świadectwo podaje pierwsze i ostatnie zatrudnienie, pomijając wszystkie kolejne, późniejsze natomiast podaje przykładowo co drugie stanowisko. W sumie niemożliwe jest w takiej sytuacji ustalenie pełnego przebiegu procesu pracy, gdyż brak jest możliwości odtworzenia pełnego stanu stanowisk, jak i dokładnych dat poszczególnych angaży. Stąd wychodzi niepełna i niekorzystna decyzja, która nie zadowala zainteresowanego. Nawet jeśli jedno świadectwo pracy zawiera pełną listę zatrudnień, drugie natomiast tylko wybrane, jest to uważane za wzajemnie ze sobą sprzeczne i poddawane w wątpliwość ze skutkiem negatywnym dla zainteresowanego.

Wniosek z tego taki, że trzeba przeprowadzić solidny i jednolity, a zarazem pełny dowód przebiegu procesu pracy, bo to jest podstawą prawidłowego zrekonstruowania życiorysu ubezpieczeniowego poprzez zastosowanie właściwej, porównywalnie dopasowanej taryfy i grupy kwalifikacyjnej. Należy zatem unikać przedkładania niespójnej dokumentacji.

Co do uogólnionego z konieczności zapytania i w braku wglądu do dokumentów w celu analizy oraz ich porównania, to niemożliwe jest podanie indywidualnego rozwiązania. Stwierdzić można jedynie, że podane coroczne zarobki, wpisywane do obowiązujących od początku lat dziewięćdziesiątych zaświadczeń RP 7, nie mają żadnego znaczenia przy przyznawaniu tutejszych taryf.

Otrzymuję rentę chorobową (Erwerbsminderungsrente), która została mi przyznana terminowo do 2020 roku. Jednocześnie dostałam ostatnio wezwanie na kontrolę lekarską w 2017 roku. Czy to może oznaczać, że renta może być mi odebrana?

W trakcie rozmowy okazuje się, że pytająca jest w posiadaniu legitymacji inwalidzkiej (Schwerbehindertenlegitimation) i po dokładnym zacytowaniu pisma z Versorgungsamt z wyznaczeniem daty kontroli lekarskiej, że chodzi o zbadanie słuszności względnie wysokości przyznanego stopnia inwalidztwa.

Poza rodzajem rent chorobowych jak Erwerbsminderungsrente (Voll- wzgl. Teilrente) istnieje także renta inwalidzka dla niepełnosprawnych, posiadających legitymację dla niepełnosprawnych ze stopniem co najmniej 50 procent,o którą w tym przypadku jednak nie chodzi .

Helena Surmack radca prawny,
tel. 02115 - 800 80 30,
wt-cz 10:00-18:00, pt - 10:00-14:00

Artykuł sponsorowany

Z SERCEM DO LUDZI – WYWIAD Z JOANNĄ FABISIAK

Z jakiej listy Pani kandyduje?

Platforma skręciła w lewo, ja pozostałam wierna swoim zasadom. Kandyduję z listy Trzeciej Drogi. Odpowiada mi hasło „mniej kłótni, więcej pracy", bo wiele ludzkich spraw czeka na pilne załatwienie.

Jak się pracowało, będąc w opozycji?

Nie nudziłam się! Przyjęłam podczas dyżurów poselskich blisko pół tysiąca warszawiaków. Setki większych i mniejszych problemów udało się rozwiązać. W czasie pandemii też nie stałam z boku. To był bardzo trudny czas dla szkolnictwa polonijnego. Konieczne były interwencje dla ich wsparcia finansowego, by przetrwały ten trudny czas. A praca w Sejmie szła normalnie i było jej bardzo dużo.

Co udało się Pani zrobić w tej kadencji?

W pandemii szyliśmy maseczki, pomagałam umieszczać chorych na Covid – 19 w szpitalach. Po wybuchu wojny na Ukrainie organizowałam, wraz z Ambasadą Polską w Rzymie, relokację uchodźców do Włoch i kursy języka polskiego dla ukraińskich kobiet, by mogły zacząć pracować. Matki przychodziły z dziećmi, to ważne, bo przecież nie miały ich gdzie zostawić a u nas działało przedszkole. Skutecznie interweniowałam w sprawach dziecięcych oddziałów psychiatrycznych w Szpitalu Wolskim i w Konstancinie. Działają obydwa, ale było ciężko a są tak potrzebne. Za prawdziwy sukces uważam wywarcie skutecznej presji na NFZ, by podjął refundację nowoczesnych leków na mukowiscydozę. To była sprawa życia lub śmierci dla tych pacjentów. Jestem także bardzo dumna z realizacji już XV edycji konkursu „Być Polakiem" dla dzieci i młodzieży polonijnej. Szkoły przedmiotów ojczystych nie są w stanie, mając do dyspozycji cztery godziny tygodniowo, nauczyć dziecka języka polskiego. Dlatego każda forma dodatkowego kontaktu z językiem i polską kulturą jest bezcenna. Pomaga uczniowi zwiększać sprawność językową , umacniać tożsamość narodową i lepiej rozumieć Polskę. Polonia niemiecka ma wielu laureatów w tym konkursie, realizowanym na całym świecie z dużym powodzeniem, bo uczestniczyło w nim już 15.000 uczniów z 45 krajów. To tylko nieliczne z wielu spraw, którymi się zajmowałam z powodzeniem.

Warszawa – czym dla Pani jest ?

To moje rodzinne miasto. Wiele lat byłam stołeczną radną. Znam ludzi i oni mnie znają i mają do mnie zaufanie, bo wiedzą, że nie zostawię ich bez pomocy. Nie zostawiłam na przykład samych sobie właścicieli małych warzywniaków. Ich sklepy miały być zlikwidowane w imię estetyki ulicy. Interweniowałam ostro i skutecznie. Kupcy mają nadal miejsca pracy a okoliczni mieszkańcy świeżutkie warzywa i owoce. Małe, rodzinne biznesy zasługują na szczególną opiekę, bo od nich do budżetu państwa wpływa strumień pieniędzy. Dotyczy to również przedsięwzięć gospodarczych, podejmowanych przez Polaków, prowadzących biznes w kraju zamieszkania.

Jakie problemami najczęściej zgłaszają ludzie do Pani biura, z Warszawy i z Polonii?

To samotne matki, potrzebujące wsparcia i bardzo różnej pomocy, seniorzy uwięzieni w budynkach bez windy, niepełnosprawni, którzy krzyczą SOS – zajmijcie się nami. Odpowiadam na ich apel. Największym problemem zgłaszanym przez Polaków zamieszkałych w innych krajach europejskich jest odbieranie dzieci z rodzin polskich. Drugim – krzywdzące, podwój-

ne opodatkowanie, niesymetryczne dotowanie organizacji polonijnych, problemy z finansowaniem oświaty i mediów polonijnych i wiele spraw szczegółowych, osobistych.

A praca w Sejmie?

Było trudno, bo nawet najlepsze poprawki do nowelizowanych ustaw odrzucali posłowie PiS. Przygotowałam ważną i potrzebną ustawę o egzaminach z języka polskiego online, poszła do kosza choć tysiące ludzi na nią czeka. Skoncentrowałam się więc na sprawach Polonii a szczególnie umacnianiem szkół przedmiotów ojczystych za granicą i odbieraniem dzieci polskim rodzicom. Za kilka dni powołamy w Londynie Centrum Pomocy Polakom w Potrzebie. To moja inicjatywa, bo tam bywa dramatycznie. Sytuacja w Niemczech jest lepsza, choć może poprowadzenie warsztatów umiejętności wychowawczych, uświadamiających czego zabrania prawo niemieckie w relacjach dziecko – rodzice - szkoła również byłoby przydatne.

Jak się Pani współpracuje z Polonią niemiecką?

Doskonale. Zaangażowanie Polaków w przekazywanie polskości młodemu pokoleniu jest ofiarne i ogromne. Wielokrotnie uczestniczyłam w spotkaniach świątecznych organizowanych przez Pana Ferdynanda Domaradzkiego. Byli na nich przedstawiciele różnych generacji i różnych profesji. To były prawdziwie polskie Wigilie. Czuło się wspólnotowość. Niezwykły klimat jest też na spotkaniach szkolnych. Nauczyciele szkół polskich w Niemczech to ludzie niezwykli. Dlatego przygotowałam uchwałę sejmową, wyrażającą wdzięczność dla każdego a przede wszystkim każdej nauczycielki polonijnej , bo kobiety stanowią 90% tej grupy. Drodzy nauczyciele - dziękuję za pracę i miłość do Polski

Plany na następne 4 lata?

Wiele zamierzeń i planów. W ręce wyborców oddaję decyzję, czy będę je realizowała. Proszę o Państwa głos.

Jestem na miejscu 14, Trzecia Droga - numer listy 2

„NASZE POLSKIE BIURO“ rok założenia 2004

GEWERBEVERWALTUNG BÜROSERVICE

Serwis biurowy, adres do korespondencji,
Gewerby bez stałego meldunku w Niemczech,
formalności urzędowe, meldunkowe, JobCenter,
Arbeitsamt, pisanie podań i odwołań,

współpraca z niezależnymi biurami księgowymi i adwokackimi, dostęp do wszelkich formularzy urzędowych, przepisów unijnych, Kindergeld, pisanie i archiwizacja rachunków dla „Gewerbowców“, ubezpieczenia.

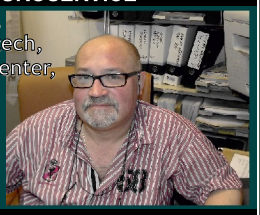

Barfusstraße 11 13349 Berlin/Wedding Piotr Brzezinski Bus 120 U-6 Rehberge
Tel.: 030/77006344 • 030/239 16 284 • Kom.: 0176/49127482 • Fax: 030/23916283
naszeplbiuro@onet.pl

GEWERBE, SERWIS BIUROWY, KSIĘGOWOŚĆ,
SPRAWY URZĘDOWE, JOB-CENTER, UBEZPIECZENIA

Oferujemy pomoc przy
rejestracji i prowadzeniu DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (bez konieczności stałego zameldowania w Niemczech)
ADRES KORESPONDENCYJNY dla firm
prowadzeniu pełnej KSIĘGOWOŚCI
zakładaniu KONTA BANKOWEGO
zameldowaniu w IHK, HANDWERKSKAMMER
sprawach związanych z JOB-CENTER i AGENTUR FÜR ARBEIT
uzyskiwaniu KINDERGELD, ELTERNGELD, GRUNDSICHERUNG
ubezpieczeniach zdrowotnych - KRANKENVERSICHERUNG
znalezieniu i wynajmie MIESZKAŃ
umowach GAZ, PRĄD, TELEFON, ...
POŚREDNICTWO PRACY

WESOLOWSKI
UNTERNEHMENSBERATUNG BÜROSERVICE

Schöneberg
Ella-Barowsky-Str. 48
10829 Berlin

Lichterfelde
Augustastraße 1
12203 Berlin

+49 (0) 152 553 349 41
www.polskiserwis.de
kontakt@polskiserwis.de

MD MADDANIEL Rechtsanwaltsgesellschaft mbH

BÜROSERVICE DANIEL BERLIN MAD FINANSE

Büroservice-Daniel przekształciło się w
Mad Daniel Rechtsanwaltsgesellschaft mbH
w celu zwiększenia wachlarzu usług i kompetencji.

Wszelkie usługi prawne i podatkowe, w tym:
- otwieranie firm w Niemczech także bez meldunku
- wszelkie rozliczenia podatkowe dla Firm i osób prywatnych
- księgowość
- Freistellung
- wszelkie sprawy urzędowe i sądowe
- Reprezentowanie przed Finanzamt
- Kindergeld
- Ubezpieczenia

SZYBKO | KOMPLEKSOWO | PRZYSTĘPNA CENA

tel: +49 30 600 594 34
tel: +48 717 230 474
WhatsApp: +49 163 393 4490
fax: +49 30 657 099 45
www.daniel-kanzlei.de

Hertzbergstr. 20, 12055 Berlin
info@daniel-kanzlei.de
Godziny otwarcia:
Poniedziałek – Czwartek: 10-20
Piątek: zamknięte

PUNKTY OBSŁUGI KLIENTA W POLSCE

ul. Lubańska 10e / 8
Zgorzelec 59-900
+48 75 613 89 54
WhatsApp +48 534 043 617
Godziny otwarcia:
Poniedziałek - Piątek: 8-16

ul. Józefa Maksymiliana Ossolińskiego 2C/2
Brzeg Dolny 56-120
WhatsApp +48 534 039 948
+48 71 723 04 76
Godziny otwarcia:
Tylko na termin

ul. 1 Maja 6
Słubice 69-100
+48 95 737 75 35
WhatsApp +48 534 112 638
Godziny otwarcia:
Pon/wt/śr/pt: 8-16
Czw: 10-18

ul.Jerzego Janosika 17
Szczecin 71-424
+48 91 404 00 66
WhatsApp +48 798 224 996
Godziny otwarcia:
Pon / Wt / Śr / Pt: 8-16
Czw: 10-18

Od 1880 roku na rynku niemieckim
RheinLand
VERSICHERUNGEN
Marek Seruga
Doradca Ubezpieczeniowy dla polskich klientów

Versicherungsfachmann (IHK)

Ubezpieczenia samochodowe
- PKW, LKW, eVB Nummer
- uznajemy wszystkie zniżki z Polski
- specjalna klasyfikacja dla młodych i nowych kierowców 75%/60%

Prywatne ubezpieczenia osobowe
- mieszkaniowe, na dom, mienia i od nieszczęśliwych wypadków

Prywatne ubezpieczenia emerytalne i na życie
- Lebensversicherung/ Sterbegeldversicherung
- Rentenversicherung/ Riester Rente itp.

Tel.: **030/ 5165229-0**
Mobil: **0179/ 70 20 572**
Fax: **030/ 5165229-29**

1. Am Müggelpark 25
15537 Gosen-Neu Zittau

2. Warschauer Str. 70
10243 Berlin

Ubezpieczenia firmowe, ubezpieczenia od ochrony prawnej, prywatne i państwowe kasy chorych
e-mail: marek.seruga@rheinland-versicherungen.de

Steuerkanzlei
Dr. Robert Jóźwiak
Steuerberater

DR. ROBERT JOZWIAK STEUERBERATUNG

- **pełna pomoc podatkowo-księgowa**
- **doradztwo podatkowe w zakresie międzynaradowego prawa podatkowego**
- **obsługa polskich podmiotów gospodarczych świadczących usługi na terenie Niemiec**
- **reprezentacja przed niemieckimi sądami finansowymi**

Rabenstr.35, 13505 Berlin
Tel.: (+4930) 431 36 25
Fax: (+4930) 554 73 706
E-Mail: stb@jozwiak-berlin.com

Bürozeiten:

Montag	08.00 – 16.00 Uhr
Dienstag	08.00 – 16.00 Uhr
Mittwoch	geschlossen
Donnerstag	08.00 – 16.00 Uhr
Freitag	08.00 – 16.00 Uhr

Od ponad 20 lat
Księgowość, Porady, Kursy,...
- organizacja pomieszczeń, adresu,...
- Arbeitsamt: Einstiegsgeld, Anlage EKS,...
- sprawy urzędowe, Businessplan,...
- też przy współpracy z Steuerberaterem.

Robert Koszewski Dipl. Betriebswirt
Pannwitzstr. 42a, 13403 Berlin,
e-mail: koszewski@web.de,
Tel.: 030/413 78 91, 0171 570 52 44

Połączenie: S8- Eichborndamm,
U8- Rathaus Reinickendorf lub Bus - 221

Biuro ogłoszeń KONTAKTÓW
e-mail: webmaster@kontakty.org
tel.: 030 3241632, fax: 030 37591850

Ubezpieczenia, Bankowość, Nieruchomości
Sebastian Drag - 21 lat działalności

Professional Bachelor for Finacial Consulting (CCI)

Oferuję:
- **sprzedaż, kupno mieszkań / domów na ternie całych Niemiec**
- **kredyty na mieszkania własnościowe lub domy**
- doradztwo finansowe oraz wszystkie ubezpieczenia prywatne i firmowe
- ubezpieczenia samochodowe - uznajemy wszystkie zniżki z Polski!
- DKV Zahnzusatzversicherung - korzystne ceny - aż do 100% pokrycia rachunku

Lucy-Lameck-Straße 22/23 • 12049 Berlin
www.sebastian.drag.ergo.de

Tel.: 030 / 629 843 69 • mobil: 0163 / 31 32 875
e-mail: sebtermin@gmail.com

ALIOR BANK ERGO DKV Deutsche Krankenversicherung ERGO Reiseversicherung ERV ERGO Reiseversicherung

Podatki

Vereinigte Lohnsteuerhilfe e.V. LOHNSTEUERHILFEVEREIN

- Tworzenie zeznań podatkowych
- Obliczanie zwrotu z podatku
- Sprawdzanie decyzji podatkowej
- Komunikacja z Urzędem Skarbowym jako Państwa pełnomocnik
- Doradzam w ramach §4nr11 StBerG - ustawy o doradztwie podatkowym

www.vlh.de/bst/9862

Księgowość

- Jako certyfikowany bilansista (Bilanzbuchhalter (IHK)) prowadzę pełną i uproszczoną księgowość dla GmbH, UG i Gewerbe
- Rejestruje Gewerbe na wirtualnym adresie

www.polskiksiegowy.de

Aleksander Wężyk
Telefon 030 - 263 242 55
Waidmannsluster Damm 134
13469 Berlin Reinickendorf
przy S1-Waidmannslust

Księgowy, na którym możesz polegać

POLSKI KSIĘGOWY

Twój Partner od ubezpieczeń, inwestycji i emerytury.

Wir beraten Sie gern:

LVM-Versicherungsagentur
Sylwia Grunt-Funke
Weimarer Straße 26, 10625 Berlin
Telefon 030 13886222
Mobil 0177 6057818
info@grunt.lvm.de, grunt.lvm.de

LVM VERSICHERUNG

Allianz

Zapamiętaj, tylko u nas:
- bezpłatne doradztwo
- ubezpieczysz swoje auto korzystnie i tanio
- akceptujemy polskie zniżki
- obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne
- oferujemy inne atrakcyjne ubezpieczenia

Claudia Podmokly
i Matthias Podmokly

Emmentaler Str 56, 13407 Berlin
E-Mail: claudia.podmokly@allianz.de
E-Mail: matthias.podmokly@allianz.de

Tel.: **0162 4363313**

Profesjonalne doradztwo podatkowe
- Prowadzenie pełnej księgowości oraz rachuby płac
- Rozliczenia podatkowe firm i osób prywatnych
- Porady i pomoc przy zakładaniu firm
- Reprezentacja klientów w urzędach skarbowych (Finanzamt)

möbier STEUERBERATER

Mówimy po polsku i niemiecku:
Kffr. D. Wiercinska 030-505640-10
wiercinska@gmx.de

Dipl.-Kfm., Steuerberater
Bernhard Mößler
Bahnstr. 6 B - 12277 Berlin

www.moessler-stb.de
Połączenie:
przy S-Bahnie Marienfelde S 2

J.N. Büroservice Berlin

Sprawy urzędowe - Agentur für Arbeit / Familienkasse / Gewerbeamt / Bürgeramt / Job Center / Wnioski / Odwołania / Tłumaczenia / Prowadzenie rachunków małych firm / Gewerbe bez stałego meldunku

Jarosław Nowakowski
Dipl.-Kfm

e-mail:
jaroslaw@nowakowski-privat.de
Tel/Fax.: 030 398 84 670
Mobil: 0151/ 17890903

„Gertzen - Consulting" Ewa Gertzen

Niemożliwe umożliwiam! Od Gewerby po Jobcenter!!!

Pomagam: w załatwieniu formalności urzędowych
wypełniania dokumentów
prowadzenia korespondencji

Godziny otwarcia: 15.00 - 18.00
Siegfriedstr. 13, 12051 Berlin Neukölln
E-Mail: **ewa.gertzen@hotmail.de**
Nowy numer.: 0152-08 21 59 73

KUPNO / SPRZEDAŻ

Nawiąże współpracę kupuję opony Felgi aut osobowych dostawczych ciężarowych oraz ogumienie Rolnicze jak i maszyn budowlanych. Maszyny urządzenia warsztatowe kupię.
Tel. kom +48 606312039, adres email arturpazontkalipinski@gmail.com

NAUKA / PRACA

Szukamy miłej i rzetelnej pomocy do sprzątania u osób starszych, od poniedziałku do piątku na Minijob. Mile widziane auto i podstawowa znajomość języka niemieckiego. Obszar: Lankwitz, Zehlendorf, Steglitz, Mariendorf Prosimy o kontakt pod nr. 0163 9804862 Milena Bajor

Profesjonalny Berufs-Coaching avgs po polsku. Zapraszam!
Tel.: 0173 8988346

Kleine

Oferujemy pracę od zaraz w hotelach (w Berlinie i okolicach) na stanowiskach:

POKOJÓWKA/POKOJOWY
SUPERVISOR
SPRZĄTANIE OTWARTYCH PRZESTRZENI (m/w/d)

OFERUJEMY:

- wynagrodzenie **od 13.50€ do 15€ brutto/godz.**
- niemiecką umowę na stałe
- prace w hotelach 4* i 5* w Berlinie, Blankenfelde-Mahlow, Potsdamie oraz Bad Saarow
- osobiste szkolenia i nadzór
- dodatek 80% za niedziele i święta
- 30 dni urlopowych w roku
- możliwość awansu
- premia 500€ brutto za zwerbowanie nowego pracownika

Zeskanuj kod obok, gdzie znajdziesz wszystkie inne oferty pracy na naszej stronie internetowej.

Czekamy na Ciebie!

Zapraszamy na rozmowę do naszego biura w godz. od 8.00 do 15.00

Kleine Reinigungs- und Dienstleistungsgesellschaft mbH
Storkower Straße 132, 10407 Berlin

Kontakt w języku polskim:
Tel.: 0049 30 27 57 25 052, personal@kleine.berlin

ARBA Aufzugsservice GmbH

Zatrudnię pracownika do konserwacji i napraw wind osobowych w Berlinie.

Wymagania:
-wykształcenie: elektromechanik
-uprawnienia SEP do 1 kV
-znajomość instalacji przemysłowych
-prowo jazdy katgori B

Email: info@arba.de
Tel: 030 863 14788

Pflegeheim Pinecki szuka

Pielęgniarek/Pielęgiarzy/Fachkraft-ów do współpracy.

Tel. 030/8916026 Kontakt Fr. Sieprath lub Fr. Höffner

Poszukujemy mechanika samochodowego do auto salonu w Königs Wusterhausen (Zeesen)

Proponujemy miłą atmosferę pracy
i bardzo dobre warunki płacy (do 3500€ Brutto).
Niemiecka umowa o pracę.

Możliwość zakwaterowania w mieszkaniu z wygodami.

Szukamy również Fahrzeugaufbereiter
(pomocnika do czyszczenia samochodów)

Pełen wymiar godzin. Mówimy po polsku.

Kontakt tel.01778118127 albo email: b.tichonow@ah-wilus.de

Praca dla asystenta / asystentki medycznej

Przychodnia lekarska COAGUMED Gerinnungszentrum na Kurfürstendamm poszukuje **asystentki medycznej (MFA)**.

Oferujemy: atrakcyjne zarobki, umowę o pracę na czas nieokreślony, uregulowany czas pracy (wolne weekendy i święta), grytafikacje świąteczne i urlopowe, dofinansowanie kosztów biletu miesięcznego. Nowoczesne miejsce pracy w stabilnym i dynamicznie rozwiającym się przedsiębiorstwie.

Oczekujemy:

Dobrej znajomości języka niemieckiego - warunek konieczny, komunikatywności i umiejętności pracy z ludźmi, rzetelności, umiejętności pracy w zespole, umiejetność pobierana krwi będzie dodatkowym atutem.

Aplikacja na adres: ws@coagumed.de

physiolab

Physiolab - gabinet fizjoterapii na Steglitz poszukuje fizjoterapeuty/ki do współpracy. Jesteśmy zmotywowanym, międzynarodowym zespołem składającym się z pięciu doświadczonych fizjoterapeutów i dwóch recepcjonistek. Jeśli jesteś pasjonatem/ pasjonatką fizjoterapii i chcesz pracować w przyjaznym, luźnym środowisku to jesteśmy idealnym miejscem dla Ciebie.
Zainteresowany/a ? Skontaktuj się z Kornelią Mroczek
info@physiolab-berlin.de

Berlinek

Sprachenzentrum

Szkoła prywatna uznana przez Senat Berlina jako szkoła uzupełniająca

Także online!

- Kursy językowe dla dzieci i dorosłych
- Zajęcia w grupach i indywidualnie
- Korepetycje oraz tłumaczenia
- Kursy integracyjne BAMF

Intensywne kursy języka niemieckiego

Bezpłatnie lub z dofinansowaniem

Filia Charlottenburg
Dahlmannstr. 1A
10629 Berlin
Tel: 030 347 87 266
Mobil : 0160 47 59 619
Biuro czynne:
poniedziałek - czwartek 9:00 - 19:00
piątek 9:00 - 17:00

Filia Reinickendorf
Maarer Str. 48
13434 Berlin
Tel: 030 403 96 222
Mobil : 0151 52 51 34 27
Biuro czynne:
poniedziałek + środa 11:00 - 15:30
wtorek + czwartek 11:00 - 19:00

www.berlinek.de **post@berlinek.de**

Katolicki dom seniora w Grunewald (Berlin) szuka pielęgniarek i pomocy pielęgniarek

Płaca według taryfy Caritas,
dodatek Świąteczny i dalsze dodatki.
Wymagany język niemiecki komunikatywny

Kontakt: **Rospleszcz Anna**

030 897 36 93 27

Katharina-Heinroth-Grundschule
Staatliche Europa-Schule Berlin
(Deutsch / Polnisch)

Serdecznie zapraszamy na zapisy przyszłych pierwszoklasistów na rok szkolny 2024-2025.

Wir freuen uns auf die Anmeldungen der zukünftigen Schulkinder für das Schuljahr 2024-2025.

Mamy jeszcze nieliczne miejsca w obecnych pierwszych klasach.

Wir haben nur noch wenige Plätze in den jetzigen ersten Klassen.

Cieszymy się na kontakt z Państwem i Państwa dzieckiem!

Wir freuen uns auf Sie und Ihr Kind!

Katharina-Heinroth-Grundschule
Münstersche Straße 16
10709 Berlin
Tel: (030) 89043951-11
www.katharina-heinroth-grundschule.de

Poszukujemy personelu do pracy w 4*hotelach

(Zoologischer Garten, Hauptbahnhof, Ostkreuz)

na stanowiskach:

3B

SUPERVISOR:

- umowa na czas nieokreślony,
- stałe wynagrodzenie,
- praca pomiędzy 8.00.-17.00, 35-40h /tydzień
- 80 % dodatku w niedzielę i święta,
- premie 200,00 - 300,00 €

POKOJÓWKA/ POKOJOWY:

- niemiecka umowa o pracę,
- wynagrodzenie 13 € brutto/godz,
- dodatki w niedzielę i święta,
- 100,00 -250,00 € premii za zwerbowanie nowego pracownika w sezonie letnim,
- możliwość awansu.

Chętnie zatrudnimy osoby do pomocy na 5 godz. dziennie od 9.00 do 15.00.

KONTAKT W J. POLSKIM:

ADRIANA DUFOUR-FERONCE
TEL. +49177 233 29 61
+4930 600 31 66 14
bewerbungenpremium@drei-b.de

3B Berlin Premium Hotelservice GmbH
Turmsstr.33, 10551 Berlin
U-Bahnhof Turmstraße U9, Bus 123, 187

Erik- Tylko brat!

Szanowni czytelnicy. Zapraszamy Was do przeczytania artykułu o jednym z naszych rodaków, o Eriku Lischki, który napisał swoją Autobiografie. Erik opowiada o swoim strasznym życiu, jak borykał się z przeciwnościami losu, jak walczył o każdy dzień swojego bytu. Jego opowieść przeznaczona jest dla tych wszystkich, którzy nie wierzą w siłę walki i wiary w siebie…

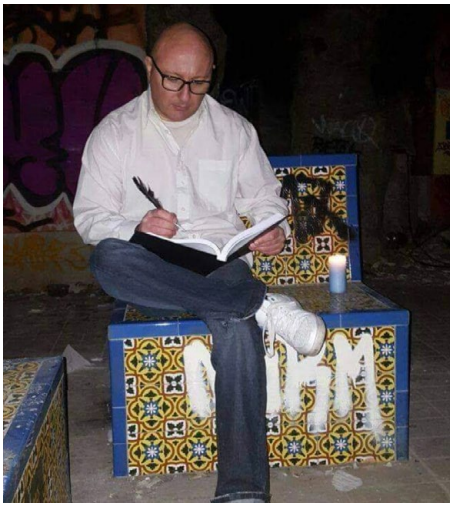

8. Decyzja.

Mając czternaście lat skończyłem podstawówkę i musiałem się o nową szkołę, moją zawodową przyszłość, zatroszczyć. Nikt mnie jakoś nie poinformował, nikt mi nie dał żadnych rad, co powinienem robić albo co do mnie pasuje. W szkole były jakieś rozmowy, ale nic konkretnego. A w domu jak zwykle nikt się mną nie interesował.

Zawsze czytałem dużo książek. Książki przygodowe, o kowbojach, o marynarzach, o jakichś bohaterach. Czasami brałem jakąś książę ze sobą, szedłem w góry, do lasu i czytałem. Tam miałem swój spokój. Czytałem sobie, podziwiałem naturę, marzyłem o przyszłości. Czasami rozmawiałem z drzewami, jakby to byli moi przyjaciele. Obejmowałem je, jak byłem smutny, pytałem o radę.

Kiedyś tak sobie siedziałem i przeglądałem ogłoszenia w gazecie. I jedno od razu wpadło mi w oko. Pewna szkoła w Gdyni szukała uczniów do budowy statków.

„To byłoby coś dla mnie!"- pomyślałem i wysłałem tam moje papiery. Tydzień później byłem już w drodze do tej szkoły. Całą noc jechałem z przesiadką w Warszawie, pełen wrażeń i radości. Jeszcze nigdy nie byłem tak daleko od domu. To była mała przygoda. Wszystkie egzaminy wstępne pozdawałem i we wrześniu miałem zacząć naukę. Jak do domu wróciłem, to się wszędzie chwaliłem, że będę po morzu pływać.

Mieliśmy wtedy ładne, ale krótkie lato i szybko zbliżał się dzień, w którym miałem wyjechać. Każdą wolną chwilę spędzałem w górach i coraz bardziej smutny i niepewny byłem. W domu ciągle były jakieś zadymy, ciągle fruwały jakieś rzeczy, matka i Boris ciągle się kłócili, chlali prawie codziennie. Susi i Nicolete płakały cały czas, były ciągle wystraszone. W nocy nie mogliśmy spać, naprawdę było ciężko!

Czasami wpadali w nocy, do naszego pokoiku, pijani goście i chcieli się położyć do łóżka, do moich sióstr (ich wersalka stała przy samych drzwiach), budziłem się szybko i wypierdzielałem frajerstwo na zbity pysk! Jak w nocy do ubikacji chcieliśmy iść, to musieliśmy też uważać, bo czasami leżał ktoś pijany w przedpokoju, albo siedział na śpiąco na klopie. Najbardziej mi przeszkadzało, że wszędzie było narzygane. Te warunki u nas były katastrofalne.

Jak pewnego razu znowu ktoś w nocy się pomylił i do moich sióstr, do łóżka chciał wejść, to wyrzuciłem go z taką wściekłością, że rozbił szybę na klatce i skaleczył się mocno w ramię. Po tym zajściu zdecydowałem się zostać przy moich siostrach i nie jechać do Gdyni, do szkoły. Jak się później okazało, była to dobra decyzja.

Mojej matce i ojczymowi wcale się to nie podobało. Miałem czternaście lat i próbowałem powoli domagać się i bronić naszych praw, jako dzieci. Ciągle mówiłem do mamy: „*Mama, ty dostajesz od taty alimenty, dlaczego przepijasz wszystko, dlaczego chociaż za połowę nie kupisz nam czegoś do jedzenia, albo jakieś słodycze?!*" Oczywiście nie pasowało to matce i Borisowi i zawsze z tego powodu wychodziła jakaś zadyma.

9. Przełom.

Lato się skończyło i ja zacząłem we wrześniu u nas zawodówkę jako kucharz. Nauczyciele byli bardzo fajni, uczniowie też. Było nas chyba czterech chłopaków i około dwudziestu dziewczyn. Dla dorastającego chłopaka było to bardzo ciekawe w takiej klasie się znajdować. Również we wrześniu zacząłem trening karate. Na karate trafiłem przez przypadek. Na mieście zobaczyłem plakat z napisem „Karate Kyokushinkai". Poprosiłem mamę, żeby pozwoliła mi to trenować, co wcale nie było tak łatwe i się zapisałem do sekcji sportowej u nas w Ustrzykach Dolnych.

Nie wiedziałem, co to znaczy „Karate Kyokushinkai". To jest full-contact karate i znaczy mniej więcej tyle co: „*Najwyższa prawda, ostateczna prawda*". Mówią na to również „Kenku-Karate", co oznacza mniej więcej: „*Karate Uliczne*".

W tym karate walczy się bardzo ostro, bez jakichś ochraniaczy, ciężkie nokauty są na porządku dziennym. Treningi są bardzo mordercze. Robi się setki pompek, brzuszków, przysiadów. Jest się bitym pasem od karategi (kimona). Później jest się kopanym w brzuch albo skacze ktoś bardzo mocno na brzuch, jak się na ziemi leży.
Wtedy nie wiedziałem, że ta przygoda z tym karate, uratuje mi moje życie.

W szkole leciało wszystko bardzo dobrze. Miałem powodzenie u dziewczyn, robiłem moje pierwsze doświadczenia seksualne, było fajnie. Z kolegami robiliśmy różne głupoty, żarty, było bardzo nam wesoło. Z nauczycielami też się dobrze rozumiałem.
Dzięki karate stałem się pewniejszy siebie, bardzo szybko robiłem postępy.

Pewnego razu coś się w szkole wydarzyło. Jeden chłopak z innej klasy, który już był pełnoletni, zrobił mi małą krzywdę. Ten chłopak, nazwę go Darek, zawsze szykanował mnie w podstawówce. Ja zawsze byłem niedożywiony, słaby i można ze mną było robić wszystko, co się chciało. To było w podstawówce, teraz w zawodówce chciałem się bronić i nie pozwolić więcej na jakąś szykanę. Wróciliśmy akurat z w-fu i chcieliśmy w łazience się trochę odświeżyć. Zlew był całkowicie zatkany i była w nim brudna woda. Ja nachyliłem się i chciałem napić się wody z kranu. W tym momencie wcisnął ktoś moją głowę do tej brudnej wody w tym zatkanym zlewie! Zacząłem się dusić, nie mogłem złapać powietrza! To był ten Darek, który dusił mnie pod wodą, trzymał mocno mój kark, w ogóle nie mogłem się ruszyć. Dostałem ataku paniki! W tym samym momencie strzeliłem go z nogi, kopnięciem w bok (Yoko-Geri po japońsku) i dosyć mocno go trafiłem! Darek puścił mnie i poleciał ze dwa, trzy metry dalej. Podniosłem moją głowę i próbowałem złapać powietrze. Jak sobie oczy przetarłem, to widziałem jak Darek na podłodze na przeciwko w klasie leży. Ja kopnąłem go tak mocno, że on przeleciał przez korytarz i drzwi w klasie, gdzie w końcu wylądował na tej podłodze. Nauczyciel z fizyki próbował go ocucić. To trwało trochę zanim ten Darek do siebie doszedł i pojął co się w ogóle stało. Pewnie myślał, że go jakiś koń kopnął! Połowa szkoły się zebrała, świadkowie zaczęli opowiadać, wyjaśniać, jak to się stało. Niektórzy nie mogli uwierzyć, że ja takie coś zrobiłem! Później miałem ciężką rozmowę z dyrektorem.

To wydarzenie rozeszło się szybko po szkole i po mieście. Nagle z jednego dnia na drugi dostałem dużo uznania. W pierwszym roku w zawodówce byli pierwszoklasiści przez starszych szykanowani, ale ja już nie. Ja byłem nietykalny i ci starsi nagle chcieli się ze mną kolegować. Niedługo po tym dostałem przezwisko Van Damme, po tym aktorze Jean Claude van Damme. Później dostałem jeszcze parę innych przezwisk. I to kopnięcie Yoko-Geri stało się jednym z moich ulubionych. Tak dobrze je robiłem, że kiedyś na treningu zostałem przez naszego trenera na środek sali zawołany i to kopnięcie zaprezentowałem. Miałem wtedy niebieski pasek (8 kyu) i trenowałem jakoś od roku. Stałem przed wszystkimi karatekami u nas na sali, wszyscy byli cicho, a ja szedłem w specjalnej pozycji,

Erik podczas w jednym z wielu treningów w górach

w pięciu krokach i kopałem w powietrze wysoko nad głową i tylko strzał mojej nogawki od karategi (kimona) było słychać. Jak skończyłem, to trener krzyknął głośno do wszystkich: „*Tak się kopie Yoko-Geri!*“. I wszyscy, również starsi karatecy, krzyknęli z uznaniem po japońsku „*Osu!*“. To było potwierdzenie, że jestem jednym z najlepszych!

10. Mój Brat.

Moje małe zmiany zauważyli również matka i Boris. Oni nadal pili dużo, kłócili się ciągle i swoją frustrację przenosili później na nas, na dzieci. Ale ja z każdym dniem stawałem się coraz odważniejszy i sprzeciwiałem się tej niesprawiedliwości, tej krzywdzie, którą matka z Borisem nam wyrządzali. Nie robiłem już tej ciężkiej pracy za matkę, nie pozwalałem, żeby nas bili i nie sprzątaliśmy już więcej mieszkania po libacjach. Ale jak mieliśmy czasami spokojne dni, oni nie pili, nie kłócili się i byli dla nas dosyć dobrzy, to ja robiłem wszystko, co było wymagane.

Zawsze byłem miły i grzeczny, bardzo pomocny jak ktoś czegoś potrzebował. Na pierwszym miejscu było dla mnie zawsze ważne, dobro moich sióstr, potem innych, a dopiero na końcu moje. Ludzie u nas, w Ustrzykach, stawiali mnie swoim dzieciom często za przykład. Zarówno w szkole jak i na treningach byłem bardzo sumienny, troszczyłem się o moje siostry, pomagałem im w zadaniach domowych. Nie paliłem, nie piłem, nie robiłem żadnych problemów, zawsze byłem bardzo kulturalny.
Jak w domu były jakieś zadymy, to siedziałem z moimi siostrami w naszym pokoiku, uspakajałem je, słuchaliśmy głośno muzyki albo oglądaliśmy jakieś filmy na wideo. Rozmawialiśmy sobie o czymś i w taki sposób odłączaliśmy się od tego bałaganu, tego hałasu. Czasami Susi budziła się w nocy, jak było za głośno, płakała wystraszona. Przytulałem ją do siebie, coś jej wesołego opowiadałem albo coś śpiewałem.

Dzięki mojemu treningowi karate- kyokushin stawałem się coraz silniejszy, szczególnie psychicznie. Trenowałem w każdej wolnej chwili, powtarzałem przed lustrem setki razy różne techniki, również w szkole na przerwie np. w toalecie. Jak np. uczyłem się jakiegoś wierszyka na pamięć, to czytałem najpierw dwie linijki, potem je parę razy powtarzałem i kopałem przy tym w powietrze setki razy. Jak odrabiałem lekcje z matmy, to siedziałem przy tym w pseudo-szpagacie. Z każdym dniem rosła moja pewność siebie. W nocy jak spałem to tylko w spodenkach, na podłodze, przykryty gazetą, tylko po to, żeby być zahartowanym, być twardym.
Wkrótce zacząłem jeszcze twardziej trenować, jeszcze bardziej zwariowanie.

Kiedyś przyszedł do nas na trening, żeby sobie trochę popatrzeć, taki chłopaczek. Na imię miał Tomek. Znaliśmy się tak przelotowo (dostał kiedyś od kogoś zlecenie, żeby mnie zbić). Dopiero co się przeprowadził do naszego miasta i mieszkał na tym samym osiedlu co ja, tylko w innym bloku. Kiedy była chwila luzu podczas ćwiczeń, spotkały się nasze spojrzenia i kiwnięciem głowy on mnie pozdrowił. Ja pozdrowiłem go z powrotem. Po treningu podszedł on do mnie i trochę sobie pogadaliśmy. Tomek też bardzo chciał trenować karate i poprosił mnie, żebym go przedstawił trenerowi i spytał się, czy on może dołączyć. Nie było żadnego problemu, tylko musiałem Tomkowi pomóc przy tych technikach, które już znaliśmy. Mieliśmy wtedy około czternastu lat.

Trenowaliśmy każdego dnia. Stawaliśmy o czwartej rano i szliśmy biegać. Obojętne przy jakiej pogodzie, obojętne czy to lato było, czy tak ostra zima, że musieliśmy sobie twarz przed mrozem zasłaniać. Każdą wolną chwilę spędzaliśmy razem, ostatni trening robiliśmy około dwudziestej pierwszej i krótko przed północą szliśmy do domu. I to wszystko przy obowiązkach, jak szkoła i inne rzeczy, które się ma jako nastolatek. W domu sytuacja się trochę poprawiła, trochę się zmieniło, ale nie na długo.

Z Tomkiem spędzaliśmy prawie każdą wolną chwilę razem. Nie tylko na treningach ale również o tak się spotykaliśmy. Razem chodziliśmy do kina, robiliśmy wypady w góry, oglądaliśmy sobie filmy na wideo. Czasami siedzieliśmy sobie wieczorami u niego w domu przy muzyce zespołu „Dire Straits“, rozmawialiśmy o dziewczynach, o naszych różnych problemach i naturalnie o naszych treningach. Marzyliśmy o naszej przyszłości jako Mistrzowie Karate, marzyliśmy o dalekim świecie. Lubiłem te spokojne chwile u Tomka, czułem się tam dobrze. Również moje siostry pokochały ich nowego brata. Z Tomkiem zawsze mieliśmy coś do śmiechu. Często gotowaliśmy razem coś dobrego, robiliśmy jakieś eksperymenty w kuchni. Kiedyś chcieliśmy zrobić naleśniki, ale nie mieliśmy mąki, to wzięliśmy do tego budyń. Smakowało bardzo dobrze, tylko za dużo nie można było zjeść.

Kiedyś trochę przesadziliśmy z naszymi wygłupami. Któregoś dnia obejrzeliśmy „Rambo“ na wideo i wpadliśmy na pomysł, żeby się trochę w „Rambo“ w lesie pobawić. Posmarowaliśmy nasze twarze węglem drzewnym, na głowie zawiązaliśmy sobie czerwone opaski i założyliśmy panterki. Do tego wzięliśmy jeszcze takie noże jak miał Rambo, lornetkę i jedną manierkę. I tak wyposażeni poszliśmy sobie w góry.

Jak byliśmy już na samej górze, to spotkaliśmy jakąś klasę szkolną, która szła sobie szlakiem górskim. Tomek wpadł na fajny, ale zwariowany pomysł, żeby tych ludzi napaść i ich wypytać, co mają tutaj u nas w górach do szukania. Weszliśmy na jedno drzewo, dobrze schowani, nikt nas nie widział. Ich było chyba z piętnaście osób. Szli z góry na dół, każdy w odstępie do partnera około dwa, trzy metry. Oni bardzo blisko nas przechodzili, ale nas w ogóle nie zauważyli. Tak dobrze byliśmy schowani! My, dwaj wariaci, siedzieliśmy na szczycie drzewa, które z wąwozu wychodziło. Szczyt tego drzewa był akurat na wysokości tego szlaku turystycznego. Jak akurat ostatnia osoba obok nas przechodziła, to zeskoczyliśmy z drzewa i zagrodziliśmy jej drogę. To była jakaś docentka, która ze strachu nawet nie mogła krzyczeć. A reszta jej grupy poszła dalej, bo nic nie zauważyli. Ta kobieta była dosyć wystraszona. Pokazaliśmy jej palcem, że ma być cicho i nie krzyczeć. Zadaliśmy jej parę pytań, skąd pochodzą i jakie jest ich zadanie tutaj w Bieszczadach? Powiedziała nam, że pochodzą z Warszawy i są studentami na wakacjach. Całe szczęście ta kobieta potraktowała to jako żart studencki, ale mimo to, jak ją puściliśmy, to leciała do swojej grupy jak odrzutowiec. My cieszyliśmy się, że jesteśmy tacy sprytni, a ta biedna kobieta dostała pewnie później małego szoku, jak się dowiedziała, że jej grupa nie ma z tym jednak trochę głupim żartem nic do czynienia.

Często naśladowaliśmy z Tomkiem jakieś fajne role filmowe. Jak obejrzeliśmy film ze Stallone „Cobra“, to chodziliśmy po mieście w ciemnych okularach i z zapałką w buzi. My byliśmy po prostu cool!

Nasza miłość braterska rozwijała się coraz mocniej. Zawsze mogliśmy o wszystkim rozmawiać. U Tomka mogłem się zawsze wypłakać, jak w domu było ciężko. Pomagaliśmy sobie podczas treningu, nie oszczędzaliśmy się. Byliśmy wzajemnie bardzo surowi do siebie, ale również mili i opiekuńczy. Respektowaliśmy się i podziwialiśmy się wzajemnie za nasze silne osobowości. Ludzie rozmawiali o nas, respektowali nas. Mnie już nikt nie wyśmiewał, tak jak kiedyś.

Ciąg dalszy w listopadowym wydaniu Kontaktów.

DENTALart
Piotr Klincewicz

IMPLANTOLOGIA
20 lat doświadczenia i ponad 10000 wszczepionych implantów (NOBEL BIOCARE STRAUMANN, CAMLOG)

CHIRURGIA STOMATOLOGICZNA
ekstrakcje, resekcje, zabiegi w znieczuleniu miejscowym i ogólnym (sedacji)

PROTETYKA
protetyka na implantach, mosty, korony, protezy

STOMATOLOGIA ZACHOWAWCZA
wypełnienia kompozytowe, wybielanie zębów (BEYOND), leczenie pod mikroskopem

NOWOCZESNA DIAGNOSTYKA
pracownia RTG, tomografia komputerowa, mikroskop

Plac Wolności 17
69-100 Słubice
Tel. (+48) 95 758 21 26
(+48) 60 561 21 26

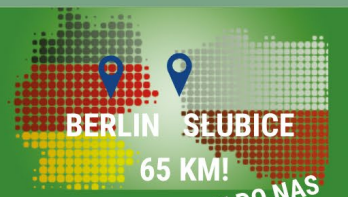

DentalArt Stomatologia Słubice
biuro@dentalartslubice.pl
www.dentalartslubice.pl

DOJEDZIESZ DO NAS W JEDNĄ GODZINĘ! ZAPRASZAMY!

STOMATOLODZY WSZYSTKICH SPECJALIZACJI - SZCZECIN

OD 15 LAT WYKONUJEMY I SKUTECZNIE REALIZUJEMY KOSZTORYSY DLA PACJENTÓW UBEZPIECZONYCH WE WSZYSTKICH NIEMIECKICH KASACH CHORYCH.

- OSZCZĘDNOŚĆ DO 50% W PORÓWNANIU Z NIEMIECKIMI GABINETAMI
- GWARANCJA AKCEPTACJI KOSZTORYSÓW PRZEZ NIEMIECKIE KASY CHORYCH
- GWARANCJA UZYSKANIA ZWROTU FINANSOWEGO Z NIEMIECKIEJ KASY CHORYCH ZA WYKONANE LECZENIE W POLSCE
- SZYBSZA REALIZACJA PLANÓW LECZENIA ORAZ WYSOKA JAKOŚĆ USŁUG PROTETYCZNYCH
- NOWOCZESNY SPRZĘT, INNOWACYJNE METODY LECZENIA, WYKWALIFIKOWANY PERSONEL
- ZAJMUJEMY SIĘ TRUDNYMI PRZYPADKAMI Z ZAKRESU PROTETYKI, CHIRURGII, PERIODONTOLOGII, ORTODONCJI I STOMATOLOGII ESTETYCZNEJ
- NOWOŚĆ ~ LASEROWE WYBIELANIE ZĘBÓW

AOK TK BKK KKH HEK

RaDent
STOMATOLOGIA PROTETYKA

Istniejemy od blisko 30 lat. Zaufało nam ponad 20 000 pacjentów z Polski, Niemiec i Skandynawii.

Zadzwoń i umów wizytę
+48 606 992 580
sylwia.cena@ra-dent.com.pl
www.ra-dent.com.pl

MICKIEWICZA 128A/1
71-140 SZCZECIN

KRZYWOUSTEGO 19/5
70-252 SZCZECIN

KRÓLOWEJ KORONY POLSKIEJ 9/U1
70-485 SZCZECIN

Margarete Baier
Zahnärztin
Waldstr. 27, 10551 Berlin (Tiergarten) • Fax/Tel.: **(030) 395 92 55**
E-Mail: **zahnaerztin-baier@t-online.de**

Mo	Di	Mi	Do	Fr
10-19	9-15	10-19	10-18	9-14

ZAHNARZTPRAXIS
Dr. Slawomir Trepka

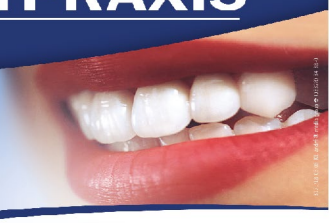

Kinderbehandlung
Amalgam-Alternativen
Bleaching
AIR-Flow
Praxiseigenes Labor

Askanischer Platz 3/EG
030 - 26 12 160 • am S - Bhf. Anhalter Bahnhof
Mo, Di, Do 08.00 - 13.00 und 14.00 - 18.00 / Mi 08.00 - 13.00 und 15.00 - 18.00 / Fr 08.00 - 13.00

Zahnärztin
Monika Nowak
www.nowak-zahnarztpraxis.de
Xantener Str. 22
10707 Berlin
U-Bahn 7 Adenauerplatz
Tel. 030 68 08 78 13

- Paradontologia
- Wybielanie zębów
- Protetyka
- Veneers
- Prophylaxe

Mo. Do.	11.00 - 19.00
Mi.	14.00 - 19.00
Di. Fr.	9.00 - 14.00

STOMATOLOG
Aida Bigus-Gdaniec
Mariendorfer Damm 147, 12107 Berlin
am U-Bhf. Alt Mariendorf
Tel.: 706 38 28

Mo	Di	Mi	Do	Fr
12-20	9-12,14-18	9-12	9-12, 15-20	nach Vereinbarung

Beata Mydlowska
Zahnärztin
Skalitzer Str. 6, 10999 Berlin
am U-Bhf. Kottbusser Tor
Tel.: (030) 615 18 22
Sprechzeiten:
Mo: 12:00 - 20:00
Di, Do: 10:00 - 13:00
14:00 - 18:00
Mi, Fr.: 09:00 - 13:00
und nach Vereinbarung

dentes ZAHNÄRZTE
zahnarztpraxis szalski und kollegen
wilmersdorfer str. 62 10627 berlin tel. 881 46 49
www.dentes-zahnärzte.de praxis@dentes-zahnaerzte.de
prothetik **implantatprothetik** implantologie
endodontie ästhetische zahnheilkunde
parodontologie **parodontalchirurgie** narkose
kinderzahnmedizin kinderprophylaxe
prophylaxe bleaching **keramikimplantate**

SPECJALISTA CHIRURGII PLASTYCZNEJ
Uniwersytetu w Lübeck
Dr. med. Jaroslaw Tribull-Potapczuk
doktor nauk medycznych Uniwersytetu w Köln
Operacje plastyczne twarzy, powiek, nosa, piersi, brzucha i innych części ciała
Koszty podobne do cen w Polsce
Kurfürstendamm 69 (Adenauerplatz), 10707 Berlin
Tel.: 030-32708228 lub 0171-7076462 (tu też po polsku)
E-mail: info@dr-tribull.de, Website: www.dr-tribull.de
Konsultacje w dni powszednie **15:00-19:00**
Koszty porad (i niektórych operacji) pokrywa Krankenkasse

Zahnarztpraxis
Dr. Alina Gutsch-Trepka
Schönebergerstraße 5, 10963 BERLIN-KREUZBERG
ECKE HOTEL MÖVENPICK
030 - 26 39 77 56
Mo 12-20 **Di** 8-14 **Mi** 12-20 **Do** 12-20 **Fr** 8-14
S-Bahn: S1, S2, S25; BUS: M29, M41, M123

Specjalista medycyny estetycznej
(Uniwersytet w Poznaniu)
Dr. Dariusz Wojciechowski
Internista, Gastroenterolog, Notfallmedizin
Innowacyjne zabiegi odmładzające, rewitalizujące i regenerujące skórę. Toksyna botulinowa(Botox), wypełnianie zmarszczek kwasem hialuronowym, osocze i fibryna, powiększanie i modelowanie ust, leczenie nadpotliwości, mezoterapia, biostymulatory, usuwanie celulitu i rozstępów, leczenie łysienia.
Nienhagener Str.5 • 13051 Berlin
Tel. +49 172 1308454 • www.gastro-hohenschoenhausen.de

stomatolog i lekarz medycyny
MargaretaŚliwiński
Master of Science Kieferorthopädie
Leczenie ortodontyczne wad zgryzu dzieci, młodzieży i dorosłych
Südwestkorso 19 * 14197 Berlin Friedenau
822 05 55 • www.gerade-schöne-zähne.de

Germedica
PRAKTYKA LEKARZA RODZINNEGO
Dr. med. Beata Bylinski
Specjalista chorób wewnętrznych / lek. rodzinny
Vitalstoffberaterin / medycyna naturalna
OPIEKA LEKARSKA NAD CAŁĄ RODZINĄ (DOROŚLI, MŁODZIEŻ, DZIECI)
13409 Berlin - Reinickendorf
Reginhardstr. 34
Tel.: 030 491 91 95
030 499 07 360
e-mail: info@praxis-germedica.de

Specjalista Ginekologii i Położnictwa
Dr. med. Jarosław von Mach-Szczypiński
Praxis:
Hermannplatz 5, 10967 Berlin
(Neukölln; U-Bhf Hermannplatz)
Telefon: (030) 691 43 03
Handy: 0171 1437301
Sprechzeiten:
Montag bis Donnerstag
9:00-13:00 und **15:00-18:00**
Przyjmujemy też pacjentki
bez karty ubezpieczenia

LOGOPEDIA
Jolanta Witte
Dipl. Pädagogin
Staatl. anerkannte Logopädin
Terapia zaburzeń mowy u dzieci i dorosłych
(zaburzenia rozwojowe, neurologiczne, funkcji głosu)
Meinekestr. 26 (GH)
10719 Berlin-Charlottenburg
U9, U1 Kurfürstendamm
S-Bahn: Bhf- Zoo
Tel.: 030 88913676
0173 2109911
E-mail: j.witte@berlin.de
Terminy po uzgodnieniu
Terapia w języku polskim lub niemieckim

Gabinet psychoterapii i pomocy psychologicznej
Dypl. Psycholog Edyta Gough
Tel. 0170 8759664
Müllerstr. 156 A, 13353 Berlin-Wedding
www.edytagough-psychotherapie.de

TANIE APARATY SŁUCHOWE
NIEMIECKA JAKOŚĆ W POLSKIEJ CENIE
SZCZECIN, UL. DUBOIS 27 (PRZYCHODNIA)
KOM. +48 505 157 054, TEL. 91 43 45 744
KOM. DE: 0176 8303 6304
ton-medica APARATY SŁUCHOWE

APARATY SŁUCHOWE BEZPŁATNE* NA RECEPTĘ
miruna AUGENOPTIK HÖRAKUSTIK
Michał Ruszewski – Tauernallee 42
12107 Berlin – Tel.: 030 - 76 28 78 13
www.miruna-berlin.de
*Przy ukazaniu recepty od laryngologa dochodzi ustawowa dopłata 10,- € za aparat. (Cena bez recepty 799,- €)

DIE NEUE APOTHEKE

Apotheker Ronald Weber e.K.

Mówimy po polsku
- Realizujemy polskie recepty
- Karta stałego klienta (**rabat 10%**)
- Środa w godzinach 15^{00}-18^{00} **rabat 20%**
- Szeroka dostępność leków w możliwie jak najkrótszym czasie

Turmstraße 77 • 10551 Berlin
Tel.: 030 - 53 60 45 01
Fax: 030 - 53 60 45 02
info@die-neue-apotheke.berlin

Pon - Pt: 08.00 - 19.00 Uhr • So: 09.00 - 18.00 Uhr

OLIMEDICA ZDROWIE I URODA

Centrum Medyczne Olimedica w Szczecinie

Nasze specjalizacje to:

- leczenie chrapania i bezdechu sennego,
- laryngologia,
- ortopedia,
- kardiologia,
- urologia,
- dermatologia,
- medycyna estetyczna,
- trychologia,
- kosmetologia,
- laseroterpia.

Leczymy dorosłych i dzieci • Posiadamy 35- letnie doświadczenie kliniczne

Na hasło KONTAKT 10% zniżki na usługi

CHR Kupiec I piętro
ul. Krzywoustego 9-10 • 70-250 Szczecin
tel. +48 793 138 757• +48 91 307 80 29

physiolab

FIZJOTERAPIA

- Gimnastyka (też wg Bobath, PNF)
- Fizykoterapia
- Terapia Manualna
- Fizjoterapia uroginekologiczna
- Drenaż limfatyczny
- Masaże
- Terapia stawu skroniowo-żuchwowego

Godz otwarcia:
Pon - czw: 8:00 - 18:30
Pt: 8:00 - 13:00

mgr Kornelia Mroczek & Team zapraszają!
Wszystkie kasy chorych i prywatnie

Physiotherapie-Praxis »PHYSIOLAB«
Düppelstraße 39
12163 Berlin
U + S Rathaus Steglitz

Tel. 030/797 460 16
info@physiolab-berlin.de
Barrierefreie Praxis

Również wizyty domowe

Opieka nad osobami starszymi i chorymi

Stacja opieki domowej **SCHWESTER EVA**

- Usługi pielęgnacyjne i opieka medyczna
- pomoc w wykonywaniu codziennych obowiązków domowych
- bezpłatne doradztwo w zakresie społeczno-socjalnym / Pflegeversicherung
- personel polskojęzyczny
- rozliczeń dokonujemy z kasami chorych, kasami ubezpieczenia społecznego oraz z Urzędem ds. Socjalnych.

Adres: Auguste - Viktoria - Allee 82 , 13403 Berlin
Tel.: 030 805 77 497, Funk: 0175 7128973
E-mail: pflegedienst.schwester-eva@web.de

Berlin /Schöneberg

Krankengymnastik und Massage Praxis

Arnold Paliński

Zapraszamy:
Pn - Cz 8 – 18, Pt 8 – 15 (indywidualne terminy po wcześniejszym uzgodnieniu)

Helmstr. 2, 10827 Berlin Tel. **(030) 79789153**
200m od U-7 Kleistpark

MASAŻE / FIZJOTERAPIA

dojazd do klienta w Berlinie, przyjazna atmosfera
telefon / whatsapp: *0176 72388291*

ANONIMOWI ALKOHOLICY – MEETING

Poniedziałek 18.15-20.15, **Środa** 19.00-21.00,
Sobota 17.00-19.00, **Niedziela** 17.00-19.00 - Gierkezeile 39, 10585 Berlin 13629 Berlin - wejście od Rohrdamm 8
Piątek 19.15-21.15 - Hessenring 47, 12101 Berlin
Telefon kontaktowy: +49 157 506 384 38

Muzyczna oprawa imprez „Berti" – Alleinunterhalter. Wesela, festyny, imprezy okolicznościowe. Live Musik & DJ. Wypożyczanie nagłośnienia i oświetlenia. Porady. Tel.: 030 7464556, 0179 2442890

FRYZJERKA wykonuje usługi: baleyage, pasemka, farbowanie, strzyżenie, modelowanie, trwałe prostowanie, OLAPLEX - rekonstrukcja i odbudowa włosów. Pracuję na produktach firmy WELLA. Ola. Tel.: 0178 3476775

Wykonam profesjonalną szafę z drzwiami przesuwnymi. Meble na zamówienie, kuchenne i biurowe, szkło dekoracyjne na ścianę zamiast płytek, fronty i blaty kuchenne... A także granity, marmury i konglomeraty na parapety i blaty kuchenne... w atrakcyjnej cenie. Tel.: 0157 84556424 (od poniedziałku do piątku), www.festti.de

29 €/m – dla FIRM oraz osób GEWERBE (działalność gospodarcza,) nielimitowane rozmowy na Niemcy do Polski i do krajów Unii, Internet, SMS teleberlin.de Inh. Teodor Mainka, tel.: 030 81868077, kom.: 0176 48207784

Fryzjerka z tytułem mistrza oferuje: baleyage, pasemka, trwała, strzyżenie damskie, męskie, henna, przedłużenie włosów (mikroring, kreatyna). Agnieszka Whatsapp: 0176 48997626, 0151 29016283, 0157 30430185

Wykonujemy prace remontowe, szpachlowanie,malowanie, regipsy, płytki, tapetowanie, elektryka, hydraulika, montaż drzwi, okien, tarasy, laminaty, kompletne remonty mieszkań. Tel.: 0151 71770337

Pomoc w sprawach urzędowych, Job Center, Arbeitsamt, Kindergeld, Elterngeld, Wohngeld, pisma, odwołania, sprawy rentowe etc. (oprócz prawnych) Meldowanie firm – kpl prowadzenie papierów, rachunki etc. Mobil: 0157 84894000

Profesjonalne usługi kosmetyczne i medycyny estetycznej z dojazdem do klienta. Mezoterapia igłowa, mikroigłowa (BB), wypełnianie zmarszczek, powiększanie ust, prophilo, botox (również nadpotliwość), nici liftingujące, AHA i inne. Wysoka jakość, promocyjne ceny. Tel.: 0176 27398949

Opróżnianie mieszkań, strychów piwnic ogrodów. Przewóz mebli z punktu A do B Tanio szybko i solidnie. Rzetelna praca krótkie Terminy. Darmowa wycena. Tel.: 0176 96538820

Pomoc w problemach z Jobcenter, Arbeitsamtem,Gewerbeamtem, Kindergeld,Elterngeld,Wohngeld, wizyty w urzędach, meldunki, pisma urzędowe i odwołania, wypełnianie formularzy oraz pomoc przy wizycie u lekarza. Kom.: 0177 5642472

Pomoc w zakładaniu polskiej telewizji internetowej, Jakość HD, wystarczy Smart TV i internet. Pomoc przy komputerach i drukarkach oraz internecie. Tel.: 0152 11474611.

Usługi transportowe - Przeprowadzki, - przewóz mebli oraz montaż, - oczyszczanie mieszkań, piwnic, - wywóz rzeczy do BSR, - rzetelnie, solidnie i szybko. Tel.: 0152 19264461

Naprawa sprzętu gospodarstwa domowego, pralki, zmywarki, lodówki, zamrażarki, suszarki. Szybko i solidnie. Na wykonaną usługę udzielam gwarancji. Tel.: 0152 25651989

Solidnie wykonujemy remonty mieszkań, szpachlowanie, malowanie, regipsy, tapety, kafle, podłogi, murarskie, izolacje, hydraulika, elektryka, renowacja okien, okna nowe, prace ogrodnicze, małe przeprowadzki. Tel.: +49 162 1044173 lub +49 30 85745005

Wykonuję prace remontowe + malowanie, szpachlowanie, tapetowanie, drobne prace elektryczne i hydrauliczne, tel.: 0157 83615980

MIKO BAU usługi budowlane. Remonty budowlane od A-Z. Tel.: 0163 8776472

KOMPUTERY - Naprawa, instalacje WINDOWS, INTERNET-DSL/ WLAN, usuwanie wirusów, ratowanie danych -Tel.: 030 30201944 Handy: 0162 1786980

Opróżnianie mieszkań, piwnic i strychów . Rzetelna praca, krótkie terminy, bezpłatna wycena. Tel.: 0176 96383270

Remonty mieszkań, szpachlowanie, malowanie, tapetowanie, układanie podłóg, cyklinowanie. Wszelkie prace remontowe. Tel.: 0178 7296119 lub 030 52659181

Pralnia dywanów w kąpieli wodnej. Pranie tapicerki meblowej i wykładzin. Tel.: 0157 74539629, www.derputzbaer.de

Refleksologia: stóp, rąk, twarzy i głowy. Zabiegi terapeutyczne i relaksacyjne. Tel.: 01637882447

Budowlana firma oferuje cały zakres usług: wykończenia mieszkań, kafelki, gładzie, instalacje. Budowa domów od podstaw, dachy, fasady, kostka brukowa. Wynajem busa. Oferujemy również przeprowadzki i opróżnianie mieszkań. Tel.: 0176 48997626

Remonty mieszkań - malowanie, szpachlowanie, tapetowanie, regipsy, podłogi, kafelki, montaż drzwi, okien, elewacja, dachy, kostka brukowa, tarasy. Oferujemy również przeprowadzki i opróżnianie mieszkań. Tel.: 0176 43571983

Transport, ekspresowy wywóz mebli na BSR, oczyszczanie mieszkań, piwnic itp, przeprowadzki. Wycena bezpłatna. Tel.: 0176 36322659

Firma budowlana z Polski, brygada górali, szuka zleceń na budowy domów od podstaw, dachy, elewacje na terenie całych Niemiec. Tel.: +48 608729122

Krawcowa. Profesjonalne, ekskluzywne usługi krawieckie na miarę. Przygotowuję projekt, konstrukcję, szyję suknie wieczorowe, koszule, spodnie. Również serwis weekendowy. Nie robię przeróbek. Tel.: 0152 56850376

Sprzątanie biur, prace w ogrodzie, czyszczenie tarasu, mycie okien. Wystawiam rachunek. Hubert tel.: +49 152 068 57787

MAJSTER ZŁOTA RĄCZKA, pomaluje, zamontuje, naprawi. 30 lat doświadczenia w remontach mieszkań. Zadzwoń, to Ci się opłaca. Marek 0177 1689892

Przeprowadzki, opróżnianie mieszkań, opróżnianie piwnic, opróżnianie garaży, transport,malowanie. Tel.: +49 176 48081636 Alex

Anteny Satelitarne
Naprawy Telewizorow
Od 30 lat w Berlinie
Ustawianie programow TV tel.364 36 859
Schönwalder Str.101 13585 Berlin

KAISER BESTATTUNGEN
INH. G. KAISER - SEIT 2005

0170-5322474
24H
030-31004280

MOBIL
w Berlinie
i okolicach

BIURO
Zoppoter Str. 7
14199 Berlin
Wilmersdorf

Bus
186 / 249 / 310

Od 17 lat oferujemy kompleksowe usługi pogrzebowe na terenie Berlina i okolic oraz przewozy zmarłych do Polski lub innych krajów uni europejskiej.

Gwarantujemy szacunek, godność i profesjonalizm.

Koronawirus zmienił nasze codzienne przyzwyczajenia. Zostańcie Państwo bezpiecznie w domu! My przyjedziemy do Państwa. Zajmiemy się pogrzebem na terenie Berlina albo przewozem ukochanej zmarłej osoby do Polski.

KAISERBESTATTUNGEN.DE

POLSKI ZAKŁAD POGRZEBOWY
CHWOLKA & CHWOLKA
ekspresowe przewozy zmarłych na teren całej Polski z załatwieniem wszelkich formalności. Pomoc w uzyskaniu renty oraz przysługujących świadczeń socjalnych, ekspresowe kremacje.
TEL. 24h 0171/6503466
BERLIN 0151/53361681
www.chwolka.pl

☎0175/9242374	Köln/Bonn	☎0151/53361467	Hannover
☎0171/1554632	Dortmund	☎0175/1043723	Kassel
☎0151/53361465	Recklingh.	☎0151/53361681	Berlin
☎0171/1554583	Düssel/Essen	☎0175/9242347	Hamburg
☎0175/2877731	Hagen/Bochum	☎0171/6503466	Frankfurt
☎0151/51816514	Wuppertal	☎0160/91427415	Stuttgart
☎0171/1554767	Krefeld	☎0171/5229676	München
☎0175/9242353	Bremen		

Od 28 lat! Szybko, Godnie, Uczciwie, Tanio

NAGROBKI
Mistrz Kamieniarstwa & Inż. KRZYSZTOF IMIELSKI
Biuro: Büdnerring 48, 13409 Berlin
03027497001, 0171 9074101, 0173 6865350
imielski@arcor.de www.gran-mar-bau.de Mo- Fr 9 – 18 oraz Sa 10 - 14

Zakład Pogrzebowy SANS SOUCI
wysłuchać zrozumieć towarzyszyć
SANS SOUCI BESTATTUNGEN DE
Telefon 24 h: (030) 48 47 92 27
Wollankstr. 67, 13359 Berlin
www.sanssouci-bestattungen.de
U nas znajdą Państwo współczucie, zaangażowanie i profesjonalizm.
Mówimy również po polsku!
niedrogo godnie stylowo

PS IT-Service GmbH
Piotr Szmigiel
Malteserstraße 170-172 • 12277 Berlin
Tel.: 030-71202885 • Mobil: 0151-10744321
info@ps-itservice.de • www.ps-itservice.de
Usługi informatyczne dla firm:
• Infrastruktura i bezpieczeństwo sieci
• Serwery i usługi serwerowe pod windows & linux
• Sieci VPN
• Profesjonalne zabezpieczenie danych
• Doradztwo w zakresie technologii informatycznych
• Usługi w języku niemieckim i polskim
• Wieloletnie doświadczenie

SERWIS KOMPUTEROWY
LAPTOPY PC MONITORY
inż. Tomasz Günther
0178-6838146
www.katicom.de
-NAPRAWY U KLIENTA
-INSTALACJA WINDOWS
-WYMIANA GNIAZD I ZŁĄCZY
-WYMIANA MATRYC
-NAPRAWY PO ZALANIU
-ODZYSKIWANIE DANYCH
-USUWANIE WIRUSÓW

REMONTY MIESZKAŃ
OKNA • DRZWI • BRAMY GARAŻOWE • OGRODZENIA Z MONTAŻEM
Mobil: 0157-59640537

Pogotowie zamkowe dzień i noc
natychmiastowa pomoc w przystępnej cenie w wypadku zatrzaśnięcia drzwi lub zgubienia kluczy. Usuwanie szkód powłamaniowych oraz montaż dodatkowych zamków
tel.: 030/ 915 94 017, 0170/ 5837677
SCHLÜSSEL-NOT-DIENST CUKIER

Gadżety dla Kociarzy

Zamawiaj gadżety z kotami na:
gadzetydlakociarzy.pl

Szafy z drzwiami przesuwanymi na wymiar
www.lizak.de

Falkenhagenerstrasse 56 / 58
14612 Falkensee
tel.: 03322 426 85 54
Funk: 0151 591 191 12
e-mail: info@lizak.de
doradztwo i pomiar gratis
KOWALSTWO ARTYSTYCZNE

Płacisz za wysokie rachunki za prąd i gaz?

Jeśli uważasz, że płacisz za dużo, pozwól nam to sprawdzić. Powiedz dość zawyżania waszych rachunków.

Zgłoś się do nas, sprawdzimy je, poprawimy oraz obniżymy nawet o 50%. W mieszkaniach, domach i firmach. Szybko i fachowo. Pamiętajcie, że zimy są bardzo długie i zimne, a nikomu niepotrzebne są dopłaty. Pomagamy załatwić wszelkie formalności w zgłoszeniu do (sieci) dostawcy prądu i gazu.

Wszystkie formalności za darmo! Zaufaj mi!

Arkadiusz Skorupka
Zertifizierter Energieberater
Rudower str. 95 12351 Berlin

Gaz od 10 CENTÓW za KWh brutto

Kontakt: 0163 7886965

Przeprowadzki – transport „Piotrek"

- przewóz mebli
- opróżnianie pomieszczeń i piwnic
- wywóz rzeczy na BSR

Tel.: **0152 17271079** lub **030 96596915**

NEW VOICE SYSTEM

MUSIKBAND BERLIN

Zagramy na każdej imprezie. Udzielamy informacji: sala, party service, filmowanie imprez, wypożyczanie sprzętu.

Tel.: 0163 1497 647
lub 0151 5948 6287
info@newvoicesystem.de
www.NewVoiceSystem.de

Profesjonalne usługi malarskie remonty mieszkań

Tel. 0176 36322659, 030 91566003

SOLARIUM

ALT-MOABIT 75 | 10555 BERLIN
TEL: 398 87 605

PESTALOZZISTR. 74 | 10627 BERLIN
TEL: 319 92 648

NOWE LAMPY
NOWE TECHNOLOGIE
BEZPIECZNE OPALANIE

ZAPRASZAMY!

GODZINY OTWARCIA:
PON. - PT. 9 - 22
SOB. 10 - 22 | NIEDZ. 12 - 20

Serwis i naprawa wszystkich modeli aut

Tel.: (030) 461 46 29

S.O.S
KFZ . MEISTERBETRIEB

- Motor
- Getriebe
- Kupplung
- Auto Elektrik
- Karosserie un Lackierung
- TÜV & AU täglich
- Reifendienst
- Klima Service
- Achsvermessung
- Bremsen Schnelldienst

MÓWIMY PO POLSKU!

Inhaber O. Öztop
Bastianstr.17 (2 Hof), 13357 Berlin
Tel.: 030 461 46 29
Email: sos24-berlin@hotmail.com

ANTENY SATELITARNE

Montaż, naprawa w Berlinie i okolicach

Profesjonalny miernik i narzędzia, bezpłatny dojazd, kilkanaście lat doświadczenia, rozsądne ceny.

tel. / whatsapp: 0160 99 50 66 88

MOTORYZACJA / TRANSPORT

KFZ-ZULASSUNG SPANDAU

Brunsbütteler Damm 11
13581 Berlin
(naprzeciwko Spandau Arcaden)
pon-czw. 10:00-18:00
pt. 10:00-17:00

Auto Anmeldung Spandau

Usługi rejestracji pojazdów
Berlin i Brandenburgia

- meldowanie, wymeldowanie
- zmiana adresu, nazwiska, itp.
- rejestracje próbne 5 dni
- rejestracje eksport 15/30 dni
- tablice rejestracyjne wykonujemy na miejscu - różne rozmiary, kolory

Tel.: 030/ 35 10 62 28 **WhatsApp: 01522 5915255**
www.kfz-zulassung-spandau.de

AUTO - UBEZPIECZENIA

- NUMERY PRÓBNE
- NUMERY CELNE
- USŁUGI REJESTRACYJNE
- NOWOŚĆ! Wykonujemy na miejscu tablice rejestracyjne!

Biuro przy Urzędzie Komunikacji
"ZULASSUNGSSTELLE"
- Kreuzberg
pon-śr. 8.00-15.00,
czw. 10.00-18.00, pt. 8.00-14.00

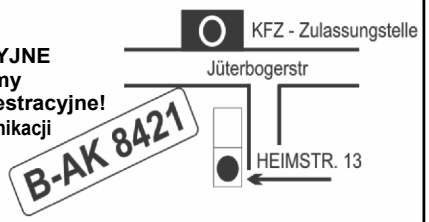

ZULASSUNGS - UND VERSICHERUNGSSERVICE
Heimstr. 13, 10965 Berlin
Tel.: 030 - 785 42 04 • Fax: 030 - 627 36 553
Funk: 0172 - 38 30 142

Przewóz osób Berlin

Dolny Śląsk
Lubuskie

tel. 0048 513 427 912
www.mstrans.pl
PRZEWÓZ OSÓB MS TRANS

www.jardan-bus.pl

Licencjonowany Przewóz Osób

JARDAN#BUS

Katowice-Gliwice-Opole-Wrocław-Berlin

Wyjazdy - Niedziela 16:00
Powroty - Poniedziałek 11:00
Czwartek 7:00
Czwartek 16:00
Piątek 7:00
Piątek 16:00

Możliwość przewozu z adresu na adres! Zabieramy również przesyłki!

0048 784 276 704 0048 600 426 476

Transport w Berlinie

Przewóz mebli, małe przeprowadzki, opróżnianie piwnic i mieszkań

Tel.: 0159 06460346

SACHVERSTÄNDIGEN-TEAM 24
Certyfikowany przez TÜV Rheinland niezależny i doświadczony

RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY

Rafał Lubiński

BEZPŁATNE PORADY
Dla poszkodowanych bezpłatna wycena szkody

+49 (0) 178 888 77 25

www.rzeczoznawca24.de ■ kontakt@rzeczoznawca24.de

MPU "IDIOTENTEST" - PRZED TOBĄ?
ALKOHOL, NARKOTYKI, WYKROCZENIA DROGOWE?
Dzwoń, kurs, zaświadczenie, wnioski, wgląd do akt w urzędzie, rozmowy w urzędzie
Odzyskasz – 37 lat praktyki – J.Dolny
Tel.: 0176 24346798

STRACIŁEŚ PRAWO JAZDY?
CHCESZ JE JAK NAJSZYBCIEJ ODZYSKAĆ?
MPU Vorbereitung („Idiotentest")
mgr psychologii **Małgorzata Voelkel**
Profesjonalne przygotowanie do testów psychologicznych i medycznych. Bezpłatna konsultacja. **100% Zdawalności**
Billy-Wilder-Promenade 32, 14167 Berlin,
www.mpu-in-berlin.de
Tel.: **030 47980232**; Tel.: **0152 33578752**
e-mail:**malgorzata.voelkel@onet.pl**

NIEZALEŻNY RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY
Dipl.-Ing. Michael Żurek
partner DAT, SCHWACKE, KÜS, ADAC
BEZPŁATNE PORADY TELEFONICZNE

zadzwoń, poradź się bezpłatnie, zanim zadzwonisz do ubezpieczalni!
- dla poszkodowanych (bez winy), **BEZPŁATNIE**
- ocena szkód powypadkowych dla niemieckich lub polskich ubezpieczalni (Gutachten)
- pomoc w uzyskaniu odszkodowania
- ocena wartości pojazdu
- oględziny u klienta, krótkie terminy

Funk 0163 - 24 007 01, (030) 76678600
www.michael-zurek.de

RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY
Dariusz Massel

Usługi:
- Kosztorys po wypadku OC - Gutachten
- Kosztorys Auto-Kasko AC
- Wycena wartosci pojazdu
- Pomoc przy likwidacji szkód krajowych oraz zagranicznych

Dipl. Wirtschaftsjurist
certifikowany rzeczoznawca
przez PersCert TÜV Rheinland
Lindenufer 17, 13597 Berlin
E-mail: massel-sv@gmx.de
Tel.: 030 / 50 34 86 82
0172 / 978 68 15

RZECZOZNAWCA SAMOCHODOWY
----------E.POGODZINSKI----------

TÜVRheinland ZERTIFIZIERT
Geprüfte Qualifikation Prüfzeichen gültig bis: 30.09.2023
www.tuv.com ID 0000039894

MIAŁEŚ WYPADEK, SKORZYSTAJ Z PRAWA DO NIEZALEŻNEJ WYCENY SZKODY
poradź się zanim postawisz fałszywy krok
PIERWSZA PORADA - BEZPŁATNA -

- rzeczoznawca certyfikowany przez **TüV**
- wycena szkód powypadkowych **– Gutachten**
- wycena wartości pojazdu

www.kfz-gutachten-pogo.de

Funk: 0178 3490159 Tel-Fax: (030) 64493125

MD TOP UMZÜGE składanie mebli, transport IKEA, przeprowadzki, opróżnianie piwnic, rozliczenie dla Arbeitsamt. Posiadam 2 busy kontenerowe i upezpieczenie na przeprowadzki. Tel.: **0176 83392933**
E-mail: marekopuchowicz@aol.de **MD TOP UMZÜGE**

TOMEK
transport&przeprowadzki
- **profesionalne przeprowadzki, punktualność i rzetelność wykonania usług z ubezpieczeniem**
- **przewózy mebli (IKEA, Höffner, itd...)**
- **opróżnianie mieszkań i piwnic**
- **przewozy materiałów budowlanych i narzędzi (Bauhaus, Obi,...)**
- **wywóz rzeczy do BSR**

Tel.: 01577 3670602 lub 030 55142631

WARTO WIEDZIEĆ

Przeterminowany przegląd techniczny - Czy możemy mieć nadzieję, że nic złego się nie stanie?

Czasem brak motywacji do umówienia się na kolejny termin przeglądu technicznego (**TÜV**). W najgorszym przypadku przegląd techniczny może ujawnić wady pojazdu, których naprawa może znacząco obciążyć nasz portfel wakacyjny. Niemniej jednak TÜV to niezbędna rutynowa kontrola, mająca na celu sprawdzenie bezpieczeństwa na drodze oraz przyjazność pojazdu dla środowiska.

Oto odpowiedzi na najważniejsze pytania oraz konsekwencje jazdy bez aktualnego TÜV:

Czym jest TÜV

TÜV to skrót od „Technischer Überwachungsverein", co oznacza Niemieckie Stowarzyszenie Dozoru Technicznego. Jest to niezależna i non-profit organizacja działająca zarówno w kraju, jak i za granicą. Jej głównym celem jest przeprowadzanie testów technicznych i kontroli w celu zapewnienia bezpieczeństwa oraz jakości produktów i usług. TÜV przeprowadza badania techniczne pojazdów, monitoruje bezpieczeństwo instalacji przemysłowych oraz sprawdza, czy produkty spełniają obowiązujące przepisy prawne i normy.

Jak podkreśla adwokat Gregor Samimi, członek Grupy Roboczej Prawa Drogowego w Niemieckim Stowarzyszeniu Adwokatów (DAV): „Oprócz Niemieckiego Stowarzyszenia Dozoru Technicznego także inne podmioty są uprawnione do przeprowadzania badań technicznych." Są to:

- **KÜS** (Kraftfahrzeug-Überwachungsorganisation freiberuflicher KFZ-Sachverständiger),
- **DEKRA** (Deutscher Kraftfahrzeug-Überwachungs-Verein),
- **GTÜ** (Gesellschaft für Technische Überwachung).

Dlaczego mój samochód potrzebuje TÜV?

W Niemczech każdy samochód musi regularnie przechodzić główny przegląd techniczny (HU), popularnie nazywany TÜV. HU to obowiązkowe badanie określone przez prawo.

Zgodnie z rozporządzeniem o rejestracji pojazdów drogowych (StVZO), § 29, „właściciele pojazdów podlegających obowiązkowej rejestracji muszą na własny koszt regularnie przeprowadzać badania techniczne." Podczas tego badania sprawdzane są m.in. hamulce, oświetlenie, układ kierowniczy, opony i zawieszenie. Ponadto przeprowadzana jest kontrola emisji spalin (AU), aby ocenić wpływ pojazdu na środowisko.

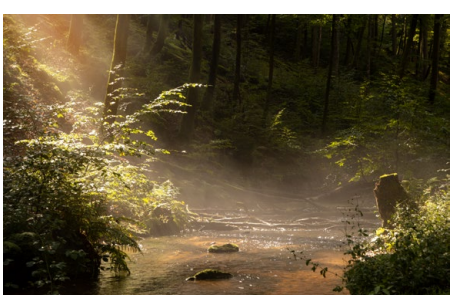

TÜV tylko ze względu na manipulacje?

W 2015 roku wybuchł skandal dotyczący manipulacji emisją spalin w silnikach wysokoprężnych, w którym niektórzy producenci pojazdów wysokoprężnych manipulowali wynikami emisji spalin podczas testów, aby spełnić rygorystyczne normy emisji. Manipulacje te spowodowały, że pojazdy objęte skandalem nie spełniały obowiązujących norm środowiskowych i emitowały znacznie więcej tlenków azotu niż informowano.
Tlenki azotu to szkodliwe substancje chemiczne, które mogą powodować schorzenia układu oddechowego i problemy sercowonaczyniowe. Federalny Trybunał Sprawiedliwości nadal rozpatruje kwestie odpowiedzialności i odszkodowań.

Kiedy pojazd musi przejść badanie TÜV?

Nowe pojazdy: Nowe samochody osobowe muszą przejść pierwsze badanie HU po trzech latach.

Samochody używane: Używane samochody osobowe muszą być badane co dwa lata, jeśli mają mniej niż siedem lat. Jeśli pojazd ma siedem lat lub więcej, badanie jest wymagane rocznie.

Inne pojazdy: Dla motocykli, ciężarówek i innych pojazdów mechanicznych obowiązują różne interwały HU.

Ogólnie rzecz biorąc, motocykle i ciężarówki używane w celach komercyjnych muszą być badane co 12 miesięcy.

Prywatne motocykle muszą przejść pierwsze badanie HU po trzech latach, a następnie co dwa lata. Istnieje wiele wyjątków i szczególnych przepisów, dlatego dokładne terminy HU warto sprawdzić w urzędzie rejestracji pojazdów.

W Niemczech właściciele pojazdów otrzymują przypomnienia o głównym przeglądzie technicznym od Niemieckiego Stowarzyszenia Dozoru Technicznego. Można uzyskać termin online, a przypomnienie zawiera datę najbliższego badania HU oraz wezwanie do umówienia się na termin. Obecnie dostępne są także aplikacje, które pomagają nie zapominać o badaniu. Ważniejsza jest jednak tzw. plakietka: dokładną datę następnego badania HU można odczytać z plakietki TÜV na tablicy rejestracyjnej. Koszty głównego przeglądu technicznego wynoszą około 70-140 euro.

Przeterminowany TÜV – jakie grożą kary?

Bez aktualnego TÜV pojazdem nie wolno poruszać się po drogach – chyba że jedziemy do stanowiska badawczego. Jeśli zapomnimy umówić się na nowy termin w warsztacie, powinniśmy to jak najszybciej nadrobić. Im więcej czasu upływa bez aktualnego TÜV, tym droższe i bardziej obciążone konsekwencjami to może być. Jeśli policja podczas kontroli drogowej stwierdzi, że pojazd nie posiada ważnego badania HU, może to skutkować mandatem, punktem karnym w rejestrze kierowców i wyłączeniem pojazdu z ruchu.

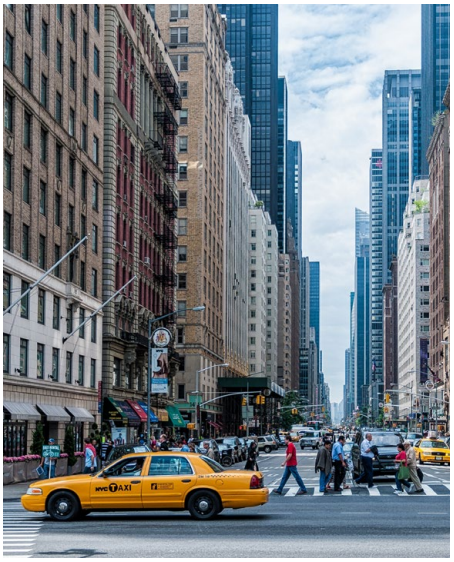

Wysokość mandatu zależy od czasu, jaki minął od wygaśnięcia terminu HU i powagi stwierdzonych usterek:

- Do 2 miesięcy – ostrzeżenie od policji
- 2 do 4 miesięcy – 15 euro mandatu, pogłębione badanie HU (około 20% dodatkowych kosztów)
- 4 do 8 miesięcy – 25 euro mandatu, pogłębione badanie HU
- Ponad 8 miesięcy – 60 euro mandatu, 1 punkt karny w rejestrze kierowców, pogłębione badanie HU

Jeśli pojazd nie posiada ważnego badania HU i wady są znaczne, policja może natychmiast wyłączyć pojazd z ruchu i zakazać dalszej jazdy. W takim przypadku pojazd musi być oceniony i naprawiony przez biegłego przed ponownym dopuszczeniem do ruchu.

Przeterminowany TÜV - czy ubezpieczyciel odpowiada za szkodę w przypadku wypadku?

Zazwyczaj tak, ponieważ niezadbanie o przegląd samochodu jest to uważane za lekkomyślność. Jednak ktoś, kto przez dłuższy czas zaniedbuje termin badania technicznego, musi liczyć się z tym, że ubezpieczenie OC może odmówić wypłaty odszkodowania. Może to być argumentowane jako naruszenie obowiązku staranności przez właściciela pojazdu, który prowadził pojazd po drogach publicznych bez ważnego badania TÜV. Unikanie przeglądu TÜV ze strachu przed ewentualnymi naprawami nie ma więc sensu – w najgorszym przypadku może być to droższe niż się wydaje.

Doradztwo Ubezpieczeniowe
i Konsulting Kredytowy
Bartosz Drajling
Berlin-Wilmersdorf
T: 01511 8666 445 • F: 030 92109905
M: consulting@dcberlin.biz

Piłka w kryzysie, siatkówka i koszykówka na ratunek

W 2014 roku Niemcy zostali Mistrzami Świata w piłce nożnej. W koszykówce nawet nie załapały się do turnieju. Niemal 10 lat później sytuacja całkowicie się odwróciła – niemieccy koszykarze wygrywają MŚ, a piłkarze kompromitują się w meczu z Japonią, ulegając przeciwnikowi 1:4. Sport w Niemczech stanął na głowie, a jak to wygląda w Polsce?

Flick = Santos = koszmar

Niemcy nie zdołali wygrać z rywalami od pięciu spotkań: zaliczyli porażki z Belgią, Kolumbią, Japonią i… Polską. Zwycięstwo nad zachodnimi sąsiadami to dla Polaków zazwyczaj powód do świętowania i optymizmu. Tym razem jednak fani biało-czerwonych nie mają się z czegoś cieszyć. W eliminacjach do Mistrzostw Europy pod wodzą Portugalczyka Fernando Santosa przegraliśmy z Czechami, Mołdawią (!) i Albanią (!), a w meczu z Wyspami Owczymi zdołaliśmy sforsować obronę rywala dopiero w 72 minucie po rzucie karnym.

Można powiedzieć, że w piłce nożnej roku 2023 Polska prezentuje ten sam poziom co Niemcy, szkoda tylko, że jedynym pasującym tu określeniem jest przymiotnik fatalny.

Hansi Flick to pierwszy trener Niemiec zwolniony od 38 lat. My mamy w tym doświadczenie, w XXI z kadrą Polski pracowało aż jedenastu selekcjonerów, z czego większość straciła swoją funkcję w sposób nagły. Na dzień dzisiejszy Polacy zajmują przedostatnie miejsce w grupie eliminacyjnej do ME, wyprzedzając jedynie Wyspy Owcze, a ich szanse na awans bez gry w barażach, są już tylko matematyczne. Niemcy jako gospodarz Mistrzostw na pewno na nich wystąpią, ale z taką formą może lepiej byłoby się ze stawki wycofać.

Niemcy: Moda na basket?

Podczas tegorocznych Mistrzostw Świata w koszykówce Niemcy odnieśli swój bezsprzecznie największy sukces w dziejach tego sportu, wygrywając złote medale. Najpierw w półfinale odprawili USA, by w najważniejszym meczu turnieju wygrać z Serbią 83:77. Tym samym drużyna trenera Gordona Herberta uzyskała awans na zbliżające się Igrzyska Olimpijskie w Paryżu.
Najbardziej wartościowym zawodnikiem MŚ został Dennis Schröder, grający w Toronto Raptors z NBA, ale wyróżniającymi się postaciami byli także wychowankowie Alby Berlin, bracia Moritz i Franz Wagner, którzy dorastali w dzielnicy Prenzlauer Berg. W złotym składzie Niemiec istotną rolę pełnił też obecny gracz berlińskich Albatrosów – Johannes Thiemann. Swoje momenty miał też Maodo Lo z Kreuzberga, wielokrotny mistrz kraju z Albą. Nie można też zapomnieć o Nielsie Giffeyu, również urodzonym w Berlinie, również grającym swego czasu dla Alby, ale obecnie zawodniku naczelnego rywala stołecznych – Bayernu Monachium.

Sukces Niemiec to efekt wieloletniego procesu, który zakładał nie tylko rozwój kadry, ale przede wszystkim ligi, która z niebytu stała się jedną z silniejszych formacji w Europie. Mistrzostwo świata, trzecie miejsce w Europie… według Franza Wagnera to dopiero początek:

„Mamy nadzieję, że nasze osiągnięcia zachęcą do gry jeszcze więcej dzieciaków, które w przyszłości bez problemu będą walczyć o najwyższe cele.”

Polska: Siatkówka zawsze w modzie

W wielkim finale Mistrzostw Europy rozgrywanym w Rzymie, Polacy pokonali Włochów 3:0, a najlepszym zawodnikiem imprezy został nasz Wilfredo Leon. Podopieczni Nikoli Grbicia nie mają zbyt wiele czasu na odpoczynek i celebrację, niebawem ruszają bowiem zgrupowania przed kwalifikacjami olimpijskimi. Świetnie, że istnieje sport, w którym nasi rodacy potrafią pewnie wygrywać, mimo walki i nacisku rywala przez cały mecz.

Kapitan Włoch, Simone Giannelli, stwierdził po finale:

„Polska to obecnie najlepsza drużyna na świecie.”
I tego się trzymajmy, aż do samego końca Olimpiady w Paryżu.

Nożna wciąż najważniejsza

Nad Wisłą mamy znakomitych siatkarzy, ale i tak większość społeczeństwa przejmuje się wywiadem Roberta Lewandowskiego niż ich sukcesami. Po MŚ w koszykówce niemiecki Internet obiegł śmieszny obrazek, na którym grupa kibiców z uśmiechami czyta nagłówek w gazecie – „Wygraliśmy Mistrzostwo świata…” - gdy dochodzą do fragmentu „w koszykówce”, ich miny natychmiast rzedną.

Gdy piszę ten artykuł nie znam jeszcze następców Flicka i Santosa – jedno jest pewne – nie będą mieli łatwego zadania w krajach, w których każdy fan uważa, że ma wiedzę godną selekcjonera i oczekuje tylko sukcesów.

Grzegorz Szklarczuk

„Zabawa bez granic” na obrzeżach Berlina

„Zabawa bez granic” to polonijny festyn organizowany przez Polską Radę Związek Krajowy w Berlinie na podmiejskich łąkach w Lübars. Te cykliczne spotkania to jedna z najbardziej popularnych imprez jesiennych, w której uczestniczą polskie rodziny. Na berlińskie łąki Polacy mieszkający w Berlinie przychodzą bowiem całymi rodzinami, poczynając od najstarszych wiekiem ludzi po najmłodszą latorośl.

Fot. Stefan Dybowski

Fot. Stefan Dybowski

Festyn ten ma bardzo długą tradycję i swoją wierną publiczność. W drugą niedzielę września od rana w Berlinie słońce świeciło bardzo mocno. Na łąkach przy Alter Bernauer Heerweg 31 w Reinickendorf zbudowano polonijne miasteczko z parasolami przy stanowiskach sportowch, ze straganami dla stowarzyszeń oraz polonijnych restauratorów.

Program festynu skierowany został bowiem do dorosłych i do dzieci. Specjałami polskiej kuchni i polską muzyką przyciągał dorosłych, a polonijnych milusińskich zachęcał do spróbowania swoich sił w przeróżnych kategoriach sportowych i artystycznych.

Na stoiskach członkowie i sympatycy Polskiej Rady w Berlinie oferowali uczestnikom warsztaty, zabawy oraz gry animacyjne i sportowe. Uczestnicy festynu mieli okazję dać upust swojej energii pogrywając w ping ponga, badmintona, koszykówkę, piłkę nożną czy darta. Można było przypomnieć sobie stare polskie i niemieckie zabawy: gry w klasy, bieg z kartoflem, które przeprowadzali berlińscy turyści skupieni wokół PTTK w Berlinie. W malarskiej galerii plenerowej Eli Woźniewskiej i stacji graffiti można było namalować swój obraz, a skakać przez skakankę czy grać w gumę lub zrobić wymyślną fryzurę pod opieką pedagogów Towarzystwa „Oświata”. Dzieci posiadały karty obiegowe, na których zaliczały różne dyscypliny sportowe i sprawności. Najmłodsi posłuchać mogli pięknie czytanych bajek, a nieco starsi podzielić się swoją wiedzą na temat Aleksandra Fredry w konkursie z okazji 230. rocznicy urodzin komediopisarza. Największą popularnością jak zwykle cieszył się konkurs latawca. Pod kierunkiem instruktorów z aeroklubu z Zielonej Góry konstruowano latawce, a za najpiękniejsze komisja sędziowska przyznawała puchary i dyplomy. W tym roku wiatr mimo upału dopisał i latawce unosiły się wysoko nad łąką w Reinickendorf.

Fot. Stefan Dybowski

Wszyscy podziwiali biegaczy tradycyjnego biegu przełajowego dla dorosłych i dzieci. Najmłodsza uczestnika biegu miała 3 latka, a najstarszy biegacz 83 lata. Mimo upału pobiegli przez łąki na Lübars zdobywając puchary i medale, które wręczała wraz z przewodniczącym Polskiej Rady Ferdynandem Domaradzkim, kierownik Biura Polonii dr Brygida Helbig-Miszewski. Oprócz zabaw dla dzieci i dorosłych, Akademia Cyrkowa oraz dmuchany plac zabaw były najczęściej obleganymi przez milusińskich atrakcjami.

Na festynie zagrali „New Voice System” i „Bloody Kishka” oraz Małgosia Sitek i Andrzej Szpak. Specjalnie z Warszawy na festyn przyjechała poseł Joanna Fabisiak, która regularnie odwiedza berlińską Polonię jako członek sejmowej komisji ds. łączności z Polakami za granicą. Imprezę prowadziła Agata Lewandowska - specjalistka od polonijnych mediów z Biura Polonii. Największą jednak radość i przyjemność sprawiały Polonusom spotkania i rozmowy w towarzystwie Rodaków oraz przysmaki polskiej kuchni przygotowane przez Sklepy u Zosi na Moabit i Spandau, Polskie Bistro z Tempelhof oraz Polskie Delikatesy z Wittenau. Mimo upału bogaty program sportowo – kulturalny przyciągnął wielu zwolenników pikinkowej zabawy. Festyn „Zabawa bez granic” przygotowała rzesza zapaleńców, którzy pod egidą Polskiej Rady Związku Krajowego w Berlinie od 25 lat niezmiennie organizują to wspaniałe jesienne polonijne spotkanie dla polskich i niemieckich rodzin. Za to oddanie polonijnej sprawie należą im się gorące podziękowania.

Projekt „Zabawa bez granic” sfinansowany został ze środków Pełnomocnika Rządu Federalnego Niemiec ds. Kultury i Mediów oraz Sparkasse Berlin.

Małgorzata Kohn

BREAKFAST, DORUCAK, ŚNIADANIE

Od wielu lat słyszymy opinie, że śniadanie jest podstawą dobrego dnia i jest bardzo ważne. Szukamy więc najlepszego śniadania na świecie? To dość trudne zadanie. W każdym regionie świata preferuje się różne potrawy i każde śniadanie ma swoich stałych zwolenników.

Może pomocne będzie opisanie kilku unikalnych kulturowo tradycji śniadaniowych. Podkreślam jednak, że śniadania mają setki wariantów oraz miliony miłośników. To, co zjemy na pierwszy posiłek dnia, może wiele powiedzieć o naszej kulturze i zwyczajach. Niezależnie od tego, czy jest to ekstrawagancka pasta do smarowania, czy prosta, pożywna przekąska, która doda Ci energii na cały dzień, każda z tych tradycji śniadaniowych jest przesiąknięta historią i znaczeniem. Oto kilka wyjątkowych tradycji śniadaniowych, dla których warto wcześnie wstać.

Zaczniemy od znanego śniadania angielskiego. Winston Churchill jadł je nawet codziennie! Pełne śniadanie angielskie sięga XIII wieku, kiedyś było serwowane dla klas wyższych, ale z czasem stało się bardzo popularne w „tłustych łyżkach" (tanich barach „Fat spoon" na obszarach przemysłowych serwujących obfite jedzenie). Dziś to smaczna tradycja w kawiarniach i domach w całej Anglii. Pełne śniadanie angielskie składa się z jajek sadzonych, kaszanki, kiełbasek, fasolki po bretońsku, boczku, pomidorów i grzybów, z dodatkiem smażonego chleba lub tostów z masłem. I oczywiście należy go popić angielską herbatą śniadaniową. Należy ją podawać w stylu „herbaty budowniczego": bardzo mocną i w dużym kubku.

Kiedy myślisz o francuskich śniadaniach, najprawdopodobniej jako pierwsze przychodzą Ci na myśl rogaliki. Te pyszne, maślane wypieki są dostępne w różnych rozmiarach, a czasem nawet mają słodkie nadzienie, choć tradycyjne są zazwyczaj nienadziane. Rogaliki te naprawdę pochodzą z Austrii, gdzie zostały wynalezione w XIII wieku przez austriackiego piekarza. Nazwał je Kipferl i sprzedawał, jako tzw. ciastko poranne. Później Francuzi zaadaptowali przepis i stworzyli zwiewne, pyszne ciastko, które stało się popularne niemal na całym świecie. Croissanty podaje się najczęściej z dżemem, masłem, miodem, czasem z polewą czekoladową. We Francji dość powszechne jest kupowanie świeżego rogalika w drodze do pracy i nawet dzieci w wieku szkolnym mają tendencję do zatrzymywania się rano w piekarni. W niektórych częściach Francji do croissantów dodaje się śmietanę razem z miodem lub dżemem. Daje to wyjątkową kombinację smakową i jest absolutną trzeba tego spróbować.

Pomyśl teraz o śniadaniu we Włoszech, a w Twojej głowie od razu pojawi się „Cornetto e Cappuccino". Cornetto to ciasto podobne kształtem do francuskiego rogalika, ale zupełnie inne pod względem konsystencji i smaku. Cornetto nie jest tak maślane i tradycyjnie jest nadziewane dżemem morelowym, kremem waniliowym. Tradycja spożywania razem z cappuccino na śniadanie sięga dłużej, niż mogłoby się wydawać i rozpoczęła się w XVII wieku w historycznych kawiarniach Wenecji. Cappuccino zostało wynalezione przez pomyłkę w 1683 roku przez zakonnika z zakonu kapucynów Marco d'Aviano. On to będąc w Wiedniu, gdzie został wysłany przez papieża, zamówił kawę w miejscowej kawiarni. Niezadowolony z jej smaku, próbował poprawiać smak, dodając mleka, rozpowszechnił metodę a napój nazwał cappuccino.

Osoby, które miały okazję podróżować znają smak bez wątpienia najsłynniejszej na świecie zupy śniadaniowej Pho. Jest spożywana rano na ulicznych straganach i w małych restauracjach w całym Wietnamie, od północy do południa. Na zamówienie przygotowywane są miski z chochlą wrzącego bulionu z makaronem ryżowym i pokrojonym w plasterki mięsem, zwykle wołowiną lub kurczakiem. Za miejsce narodzin Pho powszechnie uważa się Nam Dinh w delcie Rzeki Czerwonej. Ale to w Hanoi danie rozkwitło naprawdę. W latach trzydziestych stara dzielnica Hanoi była pełna Gánh Pho – kucharzy, którzy nosili kociołki z zupą od drzwi do drzwi na bambusowym drążku przewieszonym przez ramiona. W końcu powstały mobilne wózki kuchenne, a legendarna sceneria ulicznego jedzenia w Hanoi powstała wokół sprzedawców pysznej zupy Pho. Podobno mocny bulion, ten pachnący rosół jest podstawą dobrego Pho, więc dla wielu rodzin przepis na rosół jest ściśle strzeżoną tajemnicą. Pho podawana jest z garścią posiekanych ziół, wyciśniętym sokiem z limonki i posypana płatkami chili lub orzeszkami ziemnymi, ta zupa to idealny sposób na rozpoczęcie dnia.

Ktoś chciałby przeczytać o Izraelu, o Jerozolimie i o Ziemi Świętej, ale z pewnością poznając ten kraj zapamiętamy tamtejsze jedzenie, zwłaszcza śniadania. Śniadanie w Izraelu jest bardzo tradycyjne i zorientowane na rodzinę, składa się zazwyczaj z jajek, warzyw i różnorodnych serów. Jeśli jajka to podaje się je raczej na gorąco, warto wspomnieć znaną Shakshukę, czyli jajka sadzone na pomidorach, z cebulą i przyprawami. Mięso zwykle rano nie jest podawane; jednakże na śniadanie można podawać ryby, takie jak sardynki i śledzie. Dopiero, gdy odwiedzisz Izrael, zdasz sobie sprawę, że produkty te smakują tu inaczej, lepiej, są aromatyczne i bardzo świeże. Sałatki tradycyjnie stanowią integralną część śniadania: na stole niemal zawsze pojawiają się pomidory, oliwki, ogórki i zielona papryka. Popularne jest także różnorodne pieczywo podawane z hummusem, różnymi dipami i pastami do smarowania. Śniadania zwykle są bardzo bogate i syte.

Indie to niezwykle zróżnicowany kraj z dużymi różnicami w języku, kulturze, kuchni, religii i nie tylko – utkanymi jak gobelin po całym kraju. Jednak fakt, co do którego wielu się zgodzi, to absolutna doskonałość klasycznego indyjskiego jedzenia – Dosa. Dosa to satysfakcjonujące, pyszne jedzenie, chrupiące i ciepłe, rozpływające się w ustach ze smakiem i pełnią aromatów, podawane z pikantnymi dodatkami. Dosa zwykle spożywana jest na śniadanie, to rodzaj dużego naleśnika, omletu przyrządzanego ze sfermentowanego ciasta z soczewicy i ryżu, nadziewanego pikantnymi ziemniakami, chociaż istnieją setki odmian. Podaje się go z pachnącym, gorącym dipem i zimnym chutneyem kokosowym. Masala Dosa czy Mysore Masala Dosa są najczęściej spotykane na ulicznych straganach z jedzeniem, w barach czy restauracjach w całych Indiach oraz na szerokim świecie, wszędzie tam, gdzie dotarli hinduscy emigranci.

Czasami jednak pomyślmy o naszym domowym polskim śniadaniu. Z czystym sumieniem zaproponuję owsiankę. O jej walorach zdrowotnych nie trzeba nikogo przekonywać. Jest syta, smakowita w zależności od tego, czym ją przyprawimy, bardzo łatwa w przygotowaniu i wszechstronna. Po dodaniu kilku kawałków banana czy czarnych jagód, doprawieniu miodem i cynamonem otrzymujemy najpyszniejsze śniadanie oraz spory ładunek energii na cały dzień. Smacznego.

Bogusław Sypień

POLONIJNE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNE I KULTURALNE BERLIN – PTTiK BERLIN

„PTTiK BERLIN" zaprasza w październiku na spacer po ogrodzie Babelsberg

Spotykamy się w niedzielę, tj. 22.10.2023 o godz. 11: 00 na przystanku autobusu 316 na przeciwko dworca S – Wannsee, do którego dojechać można S1 i S7, także pociągami regionalnymi.

Po tym parku, który rozpościera się malowniczo na pagórkach nad rozlewiskiem Haweli spacerowaliśmy już wprawdzie kilka razy, ale po raz pierwszy będziemy oglądać go jesienią. Kolorowe liście drzew o tej porze roku z pewnością dodadzą mu jeszcze większego uroku!

Park ten o powierzchni 124 ha jest prawdziwym dziełem sztuki, jego istnienie zawdzięczamy Joseph(owi) Peterowi Lenné i księciu Herman(owi) von Pückler – Muskau, którego Augusta, małżonka cesarza Wilhelma I nazywała czarodziejem ogrodów.

Zarówno Joseph Peter Lenné jak i książę Hermann von Pückler – Muskau, który przejął po Lenné kształtowanie ogrodu przeobrazili pagórkowate tereny, łagodnie opadające ku jezioru, Tiefensee, należącego do rozlewiska Haveli w przeuroczy park krajobrazowy. Pückler, który znany był ze swojej ekstrawagancji i niezwykłych pomysłów zasadził już dorosłe drzewa, wprowadził do parku wijące się alejki, strumyki, nawet małe wodospady. Ożywił tym park, nadał mu zgoła czarodziejskiego nastroju. Podział Niemiec i mur, który przebiegał również przez ten park sprawiły, że ogród ten został bardzo zniszczony, lecz dzisiaj po gruntownej jego odnowie odzyskał dawną świetność. Odtworzone zostały wiernie fascynujące sztuczne skałki i wodospady, ciche zatoczki, szumiące fontanny pośród klombów róż i zielonych salonów. Odrestaurowany został również pałac Babelsberg, główna atrakcja ogrodu, neogotycka, bajkowa budowla będąca dziełem Karla Friedricha Schinkla, Persiusa i Stracka. Oprócz pałacu znajduje się na terenie ogrodu wiele innych niezwykle ciekawych budowli, które zamierzamy obejrzeć. W imieniu klubu „PTTiK Berlin" na spacer zaprasza Elżbieta Potępska, przewodnik po Berlinie i Poczdamie.

Wycieczka jest bezpłatna, nie zapewniamy grupowego ubezpieczenia.

Foto: Elżbieta Potępska

PTTiK BERLIN – Elżbieta Potępska, przewodnik po Berlinie i Poczdamie, tel.: 030 815 89 14, e-mail: kontakt@pttik-berlin.de

KLUB POLSKIEGO TOWARZYSTWA TURYSTYCZNO - KRAJOZNAWCZEGO IM . WOJCIECHA KORFANTEGO W BERLINIE

Klub PTTK im. W. Korfantego-Berlin, po śmierci prezesa Piotra Świderskiego, nadal prowadzi swoją działalność.
Organizujemy spacery i wycieczki współpracując z prezesem Oddziału PTTK w Międzyrzeczu
Przemysławem Mikołajczakiem.
Już w październiku zapraszamy na wycieczkę do Polski pod hasłem WIELKOPOLSKA 2023
Termin 13 - 15. 10. 2023 roku
Kontakt: Danuta Schmidttel, tel.: 0049 1634895991, e-mail: danuta.schmidt@freenet.de

FELIETON

Hej, jak się masz? Tłumacząc z angielskiego "I hope this message finds you well", mam nadzieję, że w momencie czytania tej wiadomości wszystko u Ciebie w porządku, jesteś szczęśliwa, spełniona i zadowolona ze swojego życia, a to, czym martwiłaś się pięć lat temu nie zaprząta Ci już głowy. Udało Ci się skończyć ten wymagający projekt w pracy, który kosztował Cię nieprzespane noce? A Twój ukochany - mam nadzieję, że Wasze plany o przeprowadzce do Włoch wypaliły i pijesz codziennie pyszne espresso z widokiem na Etnę? Nadal przejmujesz się lekką nadwagą i z wyrzutami sumienia odwołujesz kolejne zajęcia sportowe czy olałaś sprawę? A sytuacją z Zuzą - nadal się na nią wściekasz za to, co powiedziała Ci trzy miesiące temu?

Nie, nie wściekam się. Szczerze mówiąc, musiałam się mocno skupić, żeby sobie jakąkolwiek Zuzę przypomnieć, nie pamiętam też, co dokładnie powiedziała, ale widocznie coś, co skutki miało właśnie takie - wspomnienie jej ani ziębi, ani grzeje. Mój tyłek, chyba jednak w większym rozmiarze niż te 5 lat temu, więc ewidentnie albo joga była mało skuteczna, albo moje uskutecznianie zdrowego trybu życia niezbyt konsekwentne, nie wygrzewa się też we Włoszech. Być może w przeciwieństwie do mojej ówczesnej miłości, z którą kontaktu nie mam od ponad ośmiu lat, więc albo już wtedy uczuciem ów chłopca nie darzyłam albo coś źle liczę - jedno i drugie wielce prawdopodobne, równie w tym momencie mojego życia nieistotne. Projekt w firmie chyba poszedł mi natomiast nieźle, bo nadal mam go na liście osiągnięć w CV i od tamtej pory pracę zmieniłam dwukrotnie.

Jakie to ma wszystko znaczenie? To wszystko, co tak strasznie istotne wydawało się pięć lat temu, jak się to ma do tego, co tu i teraz? Nieraz właśnie nijak. Ale nie wiedziałabym tego, gdybym nie napisała do siebie samej tego krótkiego listu, kiedy lekko przed trzydziestymi urodzinami, przeżywałam jakiś wielce dramatyczny spadek nastroju. Pamiętam, jak przez mgłę, że siedziałam na kremowym dywanie, który dorwałam na przecenie w Poco i żarłam kebaba z budki pod domem. Mały, bez cebuli, kosztował wtedy niecałe pięć euro. Teraz chcą za niego prawie dychę. Tyle się zmieniło. Mijający czas mogłabym odmierzać rosnącymi cenami codziennych przyjemności. Dywan został zniszczony przez psa mojej obecnej miłości, ale nie brakuje mi go zbytnio, bo dorobiłam się ulubionego fotela. Psa też by mi nie brakowało, gdyby miał nagle zniknąć, ale na to się na zapowiada.

Teraz przejmuję się zdrowiem rodziców, choć nie chorują. Martwi mnie wojna i poziom inflacji - nieustannie już od lat, choć nie mam na nie realnego wpływu. Pracuję, by mieć na przyjemności, a na te z nich, które wymagają planowania, inaczej niż kebab na kolację, stale brak mi czasu lub energii. Niezmiennie mieszkam w Berlinie, stale marząc o tym, by stąd wyjechać - szczególnie, gdy ślizgam się na uwalonych brudną mazią śmieciach na chodnikach lub wydłubuję kawałki szkła z podeszwy letniego obuwia. Kłócę się namiętnie sama ze sobą, próbując się przekonać, że warto marnować życie na czekanie, aż składka zdrowotna w tym kraju rekompensuje mi lata spędzone w brudzie, a także z mężem - o wyższość uporządkowanego mieszkania nad kubkiem po kawie schowanym pod łóżkiem i brokatem z zajęć dla dzieci wysypującym się z każdego kąta wspólnej przestrzeni. Czy to ważne? Nie wiem. Dowiem się za kilka lat.

A Wy? Pamiętacie jeszcze, co leżało Wam na sercu pięć lat temu? W jakim miejscu swojego życia byliście w październiku 2018 roku? Zdajecie sobie sprawę, że prawdopodobnie nikt z nas nie byłby w stanie, zapytany wtedy o koronawirus, wytłumaczyć co to takiego? Że żyliśmy, wiedząc, że Majdan się wydarzył, ale mając to trochę jakby w nosie? Że cieszyliśmy się w kwietniu z ocieplenia klimatu, mogąc smażyć wielkanocne jajka na chodnikowej patelni, nie do końca przejmując się innymi konsekwencjami cieplarnianej zmiany? Istnieniu tej akurat niektórzy dalej zaprzeczają. Oni też za pięć lat będą musieli rozliczyć się sami ze sobą z teraz. Zmiana jest jedyną niezmienną.

Co napisalibyście do samych siebie z przyszłości? Co obecnie leży Wam na sercu? Czym się martwicie? Co Was niepokoi? Jakie macie plany? Które z marzeń chcecie spełniać? Zachęcam - napiszcie list do samych siebie. Dni są coraz krótsze, wieczory coraz bardziej ponure - zróbcie sobie prezent na październik za kilka lat. Może dowiecie się czegoś o sobie, może uświadomicie sobie, ile nieistotnych błahostek zaprząta nam codziennie głowę, może zrozumiecie lepiej, co nadaje rytm Waszej codzienności. A jeśli nic z powyższych, to przynajmniej zagwarantujecie sobie rozrywkę na jesienny wieczór w 2028 - nic nie śmieszy tak, jak plany w konfrontacji z rzeczywistością.

Anna Burek

niejeden ze skakanką		Sebastian za kółkiem	psoty	Jędrusik, aktorka		miejsce bitwy z 1812r.	mieszkanki Talinnu		Okupnik z Blue Cafe		skały warstwowe		góry w Turcji		pachnie jak skarpetka
							tradycyjny strój japoński		miasto z tamą na Nilu						Tadeusz, prezenter
syn króla Dawida		szaleniec							potrzebne na planszy		autor "Lalki"				
							toster								
Dvorak, kompozytor	mieszkaniec Berlina	publika, widzowie									Persja dziś				
							Arouna z boiska					cecha dostojnego		święty z Padwy	
wielkie rolki materiału		tłuszcz z wełny owczej									pokryty piórami				
				żona Zygmunta I		pośród kręconych włosów	przyjaciel Garfielda	pamięć komputera		ptak nocny	algierski port		otacza lagunę		patron Szwecji
zawierucha		dzielą historię	kolor w kartach		rodzina małpiatek										
									pięknie mówi						
... Brockovich w filmie					... Wilde, piosenkarka				za lokomotywą						
głos świerszcza								łzowy przy oku							

zadanie udostępnił serwis krzyżówkowy **szarada.net**

Kontakty – bezpłatny miesięcznik polonijny, ukazujący się systematycznie od 1995 roku w Berlinie i Brandenburgii oraz na stronie www.kontakty.org
Kontakty ukazują się w każdą pierwszą niedzielę miesiąca. Ogłoszenia przyjmujemy do 20-tego każdego miesiąca wraz z dowodem wpłaty!
Adres redakcji: Kontakty, Ollenhauer Str. 45, 13403 Berlin, tel.: 030 3241632, fax: 030 37591850, e-mail: webmaster@kontakty.org
W pilnych sprawach tel. kom.: 0176 21137428 oraz 0178 6990385
Postbank Berlin IBAN: DE07 1001 0010 0517 3861 07, BIC (SWIFT): PBNKDEFF
Godziny otwarcia: przyjmowanie reklam od wtorku do czwartku w godzinach od 10:00 do 17:00 lub na umówiony termin
Zespół redakcyjny: Redaktor naczelna/ wydawca: Marianna Klon, tel.: 0176 21137428

Redakcja: Izabela Klon-Dziagwa, Andrzej Klon, Marta Szymańska, Anna Burek, Jakub Tosik, Tomasz Klon, Grzegorz Szklarczuk
OD REDAKCJI: Uwaga! Prace prosimy przesyłać w formatach: *TIF, *EPS (level 2), *PDF (high quality), *CDR (max. v13), *JPG. Wszystkie użyte czcionki w dokumencie powinny być dostarczone oddzielnie w formacie OpenType lub zamienione na krzywe, rozdzielczość map bitowych nie niższa niż 300 dpi, w palecie kolorów CMYK. W innych przypadkach moduły mogą różnić się od przesłanych przez Państwa projektów, ZA CO REDAKCJA NIE ODPOWIADA! Zastrzegamy sobie prawo do skracania tekstów nadesłanych do redakcji i zmiany tytułów. Nie ponosimy odpowiedzialności za treść reklam ogłoszeń. Wszelkie przedruki i kopiowanie bez zgody redakcji zabronione. Mamy prawo odmówić zamieszczenia reklam i ogłoszeń jeśli ich treść i forma są sprzeczne z charakterem czasopisma „KONTAKTY"

Miejscowym sądem jest sąd w Berlinie. Prawem obowiązującym jest prawo niemieckie.
UWAGA: ze względu na utratę jakości oraz liczne błędy drukarskie,reklamy nie mogą być wypuszczane z programu Word.

Zasady odpłatności:
Ogłoszenia drobne i towarzyskie do 25 słów - 17 Euro (powyżej 0,50 Euro za każde słowo). **Ogłoszenia firmowe** - 1cm²: czarno-białe - 1,50 Euro, w kolorze - 1,90 Euro. **Ogłoszenia firmowe** - 1 cm²: strona 3 i ostatnia w kolorze - 2,50 Euro. **Ogłoszenia ekspresowe w internecie** (do 20 słów) - 10 Euro za miesiąc ekspozycji. **Ceny bez podatku**.
Uwaga! Przy wpłatach do 7 dni za ogłoszenia ramkowe pow. 30 Euro udzielamy rabatu: 3 miesiące - 5%, 6 miesięcy - 10%, 12 miesięcy - 15%. Reklamy firmowe (powyżej 9 cm x3 cm) zlecone do opracowania przez grafika „KONTAKTÓW" płatne 30 Euro.

RENAULT

AUTOHAUS Kaufmann GmbH

RENAULT

Siemensstr. 40-41, 12247 Berlin
info@renault-kaufmann.de
Tel.: 030 / 7699 23-31
Tel.: 030 / 7699 23-25
Fax: 030 / 7699 23-29

Dojazd: S+U 9 Bahn / stacja Rathaus Steglitz, przesiadka na Bus 186, kierunek Lichterfelde-Süd, przystanek docelowy: Gärtnerstr.

W naszej ofercie ponad 200 modeli samochodów wielu renomowanych marek!!!

● Renault ● Mercedes ● Audi ● BMW ● Volkswagen ● Nissan ● Mini ● Opel ● Toyota ● Dacia ●

Propozycje pana Szulca na PAŹDZIERNIK 2023!!!

BMW - 528 I SCHIEBEDACH / MEMORY / SOFTCLOSE / 8XREIFEN / HUD
180 kW (245 PS), 102.600 km, benzyna, 2010, skrzynia biegów automatyczna, centralny zamek, czujnik deszczu, elektryczne szyby, podgrzewane fotele, system nawigacji, czujniki parkowania z przodu i tylu

Cena: **18.980 €**

MERCEDES-BENZ SPRINTER 214 CDI KLIMA/ RÜ.KAMERA
105 kW (143 PS), 362.000 km, diesel, 2018, skrzynia biegów manualna, klima, centralny zamek, elektryczne szyby, drzwi przesuwane, bluetooth, Port USB, kamera cofania, zestaw głośnomówiący

Cena: **14.780 €**

KIA – SORENTO PLATINUM EDITION 4WD 2.2 CRDI
147 kW (200 PS), 98.700 km, diesel, skrzynia biegów automatyczna, klima, centralny zamek, elektryczne szyby, wielofunkcyjna kierownica, szyberdach, komputer pokładowy, czujnik deszczu

Cena: **25.670 €**

AUDI – A4 AVANT AMBIENTE 3.0 TDI DPF
150 kW (204 PS), 165.000 km, diesel, skrzynia biegów automatyczna, klima, wielofunkcyjna kierownica, bluetooth, kontrola głosu, boczne poduszki powietrzne, czujnik deszczu, hak holowniczy, tempomat

Cena: **14.980 €**

RENAULT – CAPTUR VERSION S 1.3 TCE 150
110 kW (150 PS), 66.761 km, benzyna, skrzynia biegów manualna, klima, wielofunkcyjna kierownica, bluetooth, światła przeciwmgielne, system nawigacji, system start-stop, reflektory LED

Cena: **15.890 €**

RENAULT – TRAFIC KASTEN L2H1 DOKA 2,9T KOMFORT 1.6 DCI 145 ENERGY
107 kW (145 PS), 218.742 km, diesel, skrzynia biegów manualna, klima, centralny zamek, elektryczne szyby, zestaw głośnomówiący, komputer pokładowy, tempomat, system nawigacji

Cena: **19.990 €**

HYUNDAI – I30 CLASSIC 1.4
73 kW (99 PS), 79.500 km, benzyna, 2013, skrzynia biegów manualna, klima, centralny zamek, światła przeciwmgielne, MP3, Port USB, komputer pokładowy, światła LED do jazdy dziennej

Cena: **8.780 €**

NAULT – KOLEOS INTENS 4X4 2.0 DCI 175 FAP ENERGY
130 kW (177 PS), 99.500 km, diesel, 2018, skrzynia biegów manualna, klima, centralny zamek, elektryczne szyby, bluetooth, kontrola ciśnienia w oponach, czujnik deszczu, zachowana historia serwisowa

Cena: **19.890 €**

Posiadamy w naszej ofercie ponad 300 aut.

Zobacz nas na:

www.renault-kaufmann.de, www.autokomis-berlin.pl

Oferujemy sprzedaż ratalną oraz leasing samochodów nowych i używanych!

Dogodne spłaty rat dla osób posiadających firmy lub zatrudnionych w Niemczech

Zapewniamy usługi serwisowe oraz przeglądy techniczne w naszych firmowych warsztatach!

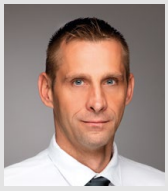

p. Cezary Szulc
Tel.: 769923-25

WINIARSKI
tradeoffice24.com

ZAKŁADANIE I PROWADZENIE SPÓŁEK W NIEMCZECH I UNII EUROPEJSKIEJ

Jedyna tego typu firma w Niemczech. Co nas wyróżnia ?

tradeoffice24.com GmbH, Piotr Winiarski, CEO
Westhafenstr.1 | 13353 Berlin
Tel.: +0049 30 21966038 | Fax: +49 30 21966174
office@tradeoffice24.com
www.tradeoffice24.com

Tylko u nas w jednym miejscu, w jednym zespole i według branży:
wielojęzyczni inżynierowie, ekonomiści, prawnicy, doradcy podatkowi i ubezpieczeniowi,
eksperci marketingu międzynarodowego, tłumacze • Organizacja dystrybucji
towarów i usług • Stała opieka w trakcie otwierania i działalności firmy.
Oferujemy adres, serwis biurowy, prowadzenie księgowości, prowadzenie reprezentacji
i przedstawicielstw firm z Polski • Eksport, import, handel, produkcja.
Międzynarodowe targi i giełdy kooperacyjne. Strategia. Projekty.

Poland Business Center World
Światowe Stowarzyszenie Firm Polskich i Polonijnych

info@PolandBusinessCenter.world
www.PolandBusinessCenter.world

AGENCJA IMPREZ ROZRYWKOWYCH KLON

zaprasza na

POLONIJNY BAL KARNAWAŁOWY

27 STYCZNIA 2024

**Wracamy po 3 letniej przerwie covidowej do Polonijnego Balu, który jest tradycją od 1995 roku.
Serdecznie zapraszamy stałych bywalców i nowych gości, by wspólnie przeżyć
choć jeden dzień karnawału 2024.**

Bal odbędzie się w dniu 27 stycznia 2024 roku w sali Palais am See, Tegel, Wilkestr. 1.
Bilety do nabycia w biurze miesięcznika „Kontakty”
przy Ollenhauer Str. 45, 13403 Berlin, tel.: 030 324 16 32, 0178 6990385, 0176 21137428